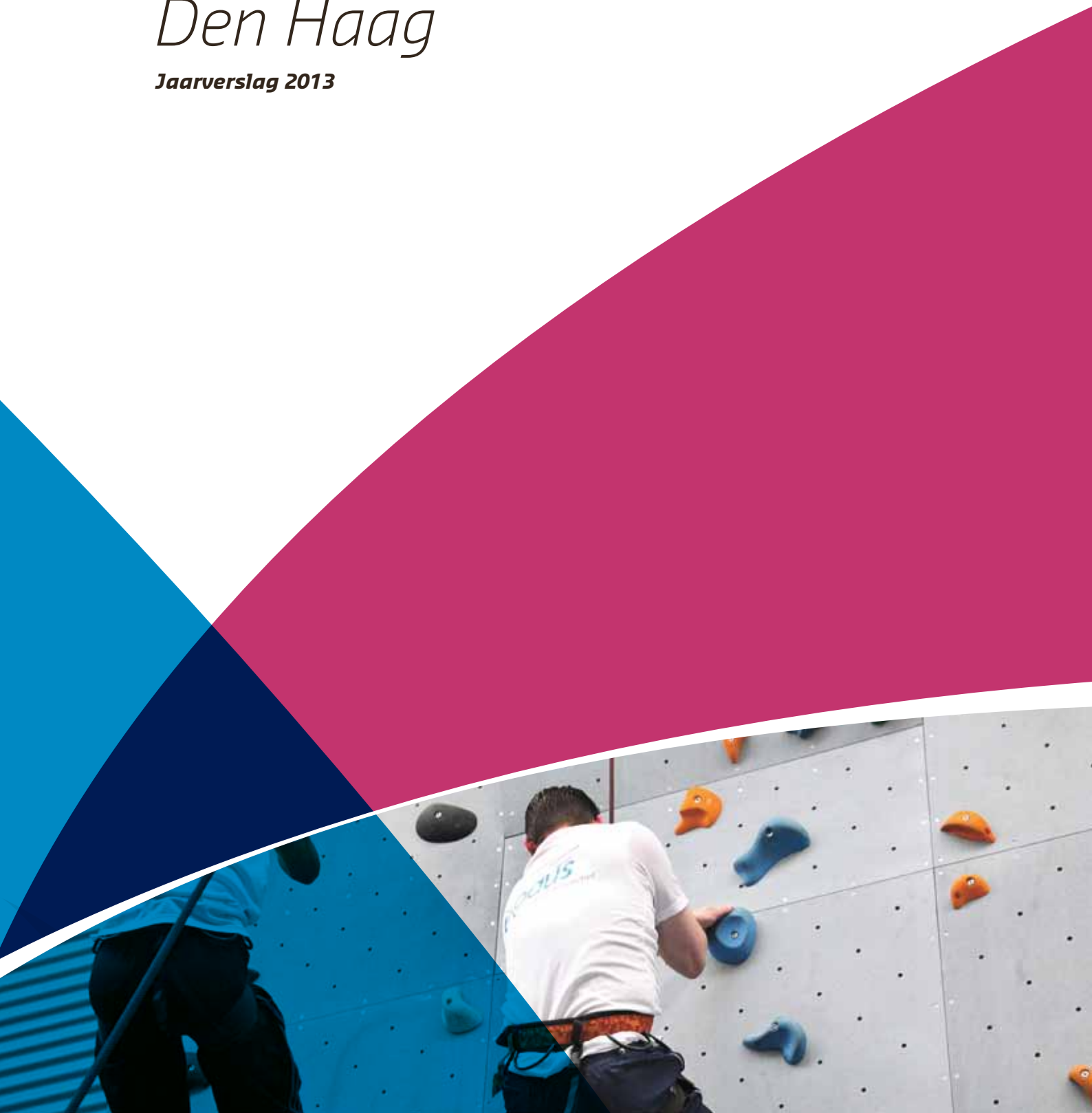

Den Haag

Jaarverslag 2013

Inhoud

03 | Voorwoord

04 | Algemeen

08 | Resultaten begeleiding

13 | Projecten

17 | Organisatie

28 | Omgang en communicatie met belanghebbenden

32 | Externe communicatie

37 | Fondsenwerving

39 | Vooruitblik

42 | Jaarrekening 2012

Colofon

Stichting Exodus Den Haag
Frankenslag 162-166
2582 HX Den Haag

T 070 351 41 61
F 070 350 94 13

denhaag@exodus.nl
www.exodus.nl

Giro: 1989910
KvK: 41152777

tekst
Exodus Den Haag

fotografie
Exodus Den Haag, Richard van der
Woude en Hans de Sterke.
ontwerp en opmaak: First Concept
Communications Partners Ltd.

Voorwoord

Dit is het jaarverslag 2013 van de stichting Exodus Den Haag. 2013 was een jaar dat voor Exodus Den Haag in het teken stond van financiële uitdagingen en veranderingen op het bestuurlijk gebied. Exodus Den Haag had de taak zich voor te bereiden op een andere relatie met de financiers. De bestaande subsidieverlening vanuit de rijksoverheid wordt met ingang van 2014 vervangen door een inkooprelatie met het ministerie van Veiligheid en Justitie. Goed nieuws kwam er van de gemeente Den Haag. De door de gemeente Den Haag aangekondigde bezuinigingen die Exodus Den Haag in 2013 zouden treffen vonden geen doorgang. De subsidie voor Exodus Den Haag bleef na vele overleggen in 2013 voortbestaan. Met het behoud van deze subsidie zijn wij zeer verheugd.

Naast de financiële uitdagingen zijn er voor het bestuur en de medewerkers van Exodus Den Haag in 2013 veel veranderingen geweest. Medio 2013 is bestuurlijk besloten om de goede samenwerking tussen Exodus Den Haag en Exodus Leiden juridisch vast te leggen. Op 1 januari 2014 is de fusie tussen deze twee organisaties een feit. Alle activiteiten met betrekking tot opvang en begeleiding van ex-gedetineerden vinden voortaan onverminderd plaats, onder de gemeenschappelijke nieuwe naam: Stichting Exodus Zuid-Holland West. Exodus Den Haag ziet deze fusie als een mooie kans de krachten te bundelen.

Mede door financiële middelen van maatschappelijke fondsen is het mogelijk gemaakt om twee projecten te realiseren, DOEL 2.0 en Restart. Ook zag Exodus Den Haag, samen met Exodus Leiden, de ambulante nazorg in 2013 sterk groeien. De resultaten daarvan zijn positief en geven duidelijk aan dat onze aanpak succesvol is. Exodus heeft als ambitie de ambulante nazorg in 2014 uit te breiden. Mooie resultaten behaalde Exodus Den Haag in 2013 onder andere met haar ISO-certificering. Een andere bijzondere gebeurtenis was op 13 december 2013 tijdens de jaarlijkse *The Battle of The Houses*. Hierbij gingen ex-gedetineerde bewoners, vrijwilligers en medewerkers van alle Exodushuizen met elkaar de strijd aan met hun meest muzikale en talentvolle acts. Exodus Den Haag behaalde met haar act maar liefst de derde plaats met een toneel- en zangopvoering.

Mensen begeleiden vanuit detentie naar een zelfstandig en volwaardig maatschappelijk bestaan levert een positief resultaat op, zowel voor de ex-gedetineerden als de samenleving. Dit jaarverslag geeft daarvan een goed beeld. Wij zijn trots op alles wat we in 2013 gerealiseerd hebben met steun van velen die ons werk financieel mogelijk maakten. Ons werk wordt breed gesteund door fondsen, kerken, bedrijven en donateurs. Wij zijn hen allen veel dank verschuldigd. Namens de bewoners, dank voor uw bijdrage aan het werk van Exodus Den Haag. Zonder hulp lukt het niet om de criminaliteit de rug toe te keren. Exodus Den Haag blijft werken aan een inclusieve samenleving, waarin ook onze bewoners kansen krijgen volwaardig mee te doen! Tenslotte danken wij onze medewerkers, het bestuur en vrijwilligers voor hun toegewijde inzet. In het algemeen kijken we tevreden terug op een voorspoedig verlopen jaar.

Theo van Loon
Voorzitter Raad van Toezicht

Ed Deij
Directeur/bestuurder

1. Algemeen

1.1 Missie en visie

Missie:

Exodus gelooft in verbetering van de situatie van mensen met een verleden waarin criminaliteit een rol heeft gespeeld. Dat is alleen mogelijk als zij:

- als persoon worden aangesproken op de betekenis van hun leven
- zicht krijgen op de zin van hun bestaan
- zicht krijgen op hun verantwoordelijkheden, zowel tegenover hun eigen leven als dat van anderen

Ex-gedetineerden en bijna ex-gedetineerden krijgen van Exodus persoonlijke begeleiding, gericht op een integrale en professionele aanpak van hun problemen. Een vorm van begeleiding is de mogelijkheid van het doorlopen van een integraal en professioneel begeleidingsprogramma met huisvesting. Doel: zelfstandig wonen, betaald werken en aangaan van (intieme) relaties. De inzet van vrijwilligers is in al het Exoduswerk van groot belang. Door het werk van Exodus wordt een normaal leven zonder criminaliteit mogelijk en neemt de veiligheid en onderlinge betrokkenheid in de maatschappij toe. Exodus werkt hier ook aan door maatschappelijk draagvlak te creëren voor de terugkeer van ex-gedetineerden in de samenleving.

Visie:

- Exodus wil vanuit een christelijke identiteit kansen bieden aan mensen die de criminaliteit achter zich willen laten en aan een nieuwe toekomst willen werken
- Exodus wil bijdragen aan het verlagen van de recidive en het terugdringen van de criminaliteit
- Exodus wil een schakel zijn in de keten van maatschappelijke organisaties en groepen vrijwilligers die ieder vanuit hun eigen invalshoek een bijdrage leveren aan de veiligheid in de samenleving
- Exodus zoekt samenwerking met vergelijkbare organisaties en groepen vrijwilligers om via uitwisseling van kennis en ervaring haar werk meer kracht te geven en de efficiëntie te vergroten
- Exodus wil op een open en transparante wijze inzicht in haar resultaten, werkwijze en besteding van middelen geven
- Exodus wil een inspirerende werkomgeving zijn, gekenmerkt door een open en informeel karakter, met gemotiveerde en betrokken werknemers

1.2 Doelstelling en achtergrond

Onze statutaire doelstelling luidt als volgt:

Exodus Den Haag heeft als doel de opvang en begeleiding van personen die in aanraking met justitie zijn geweest of dreigen te komen en die het perspectief missen op een menswaardig functioneren zodanig dat zij leren zelfstandig hun weg te vinden naar een nieuw en zinvol bestaan, alsmede aandacht te geven aan de maatschappelijke structuren die de oorzaak daarvoor vormen.

Deze doelstelling is ruim 30 jaar leidend voor onze organisatie. Jaarlijks komen alleen al in de regio Den Haag ruim 2000 mensen vrij uit de gevangenis. Een groot deel van hen belandt na hun vrijlating van de regen in de drup. Het blijkt vaak moeilijk een leven na detentie weer op de rails te krijgen. Een mens verliest in de gevangenis namelijk niet alleen zijn vrijheid, maar vaak ook zijn baan, inkomen, huis,

en het contact met vrienden en familie. Bovendien dragen ex-gedetineerden door hun veroordeling voortaan een stempel met zich mee. Dit draagt eraan bij dat het voor veel mensen moeilijk is om na detentie een positieve plek in de samenleving te vinden.

Ondanks het vaak oprechte voornemen om de criminaliteit voorgoed de rug toe te keren, begaat 55% van de ex-gedetineerden binnen twee jaar na het verlaten van de gevangenis opnieuw een delict¹. Dit leidt niet alleen tot veel persoonlijke ellende maar ook tot grote maatschappelijke overlast en kosten. Het terugdringen van recidive is een belangrijke stap naar een veiliger samenleving.

Wij bieden ruim 30 jaar opvang en begeleiding aan mensen die net uit de gevangenis komen en proberen hen via een begeleidingsprogramma gericht op werk, wonen, relaties en zingeving blijvend op het rechte pad te krijgen. Dit doen we met succes: mensen die het begeleidingsprogramma afronden, recidiveren bijna de helft minder dan ex-gedetineerden die het zonder deze begeleiding moeten doen. Exodus heeft daardoor een zeer hoog maatschappelijk rendement. Een van de belangrijkste succesfactoren van ons werk, is het vergroten van iemands inzicht in zijn of haar eigen (probleem) gedrag en de mogelijkheden die iemand heeft om op een andere manier met problemen om te gaan.

1.3 Activiteiten

Via de onderstaande activiteiten proberen wij ons doel te bereiken.

1.3.1 Begeleiding

Exodus Den Haag biedt verschillende vormen van begeleiding aan ex-gedetineerden en gedetineerden in de laatste fase van hun straf:

Begeleid wonen

Wij bieden een vorm van begeleid wonen voor maximaal 22 (ex-)gedetineerden tegelijkertijd. Een persoonlijke en kleinschalige aanpak is hierbij kenmerkend voor de werkwijze van Exodus. Iedere bewoner heeft een persoonlijk begeleider en een schaduwbegeleider. Het begeleidingsprogramma verloopt in fases. Voor elke fase bepaalt een bewoner samen met de persoonlijke begeleider zijn of haar doelstellingen. Naarmate bewoners vorderen in het programma krijgen ze meer vrijheden maar ook meer verantwoordelijkheden. Ervarend leren, samenwerken en contextueel werken nemen een belangrijke plaats in de begeleidingsmethodiek van Exodus. Het begeleidingsprogramma is opgebouwd rondom de vier 'Exodussleutels': wonen, werken, relaties en zingeving. Bewoners volgen bij Exodus een intensief programma waarvoor veel inzet en discipline vereist is. Naast alle verplichte en vrijwillige activiteiten binnen het Exodushuis en de verplichte dagbesteding, volgen onze bewoners ook nog verschillende externe trainingen, zoals sociale vaardigheidstraining, cognitieve vaardigheidstraining. Naast het moederhuis aan de Frankenslag beschikt Exodus Den Haag over een zogeheten 'doorstroomhuis'. Het doorstroomhuis biedt, voor bewoners die dit nodig hebben, een tussenstap tussen het wonen in het moederhuis en het zelfstandig wonen aan het einde van het Exodusprogramma.

Ambulante begeleiding

Hoewel het begeleid wonen voor een deel van onze doelgroep essentieel is, geldt dit niet voor iedereen. Veel mensen hebben voor een succesvolle nieuwe start na detentie genoeg aan een minder intensieve vorm van begeleiding. Daarom bieden wij sinds 2013, naast de bestaande nabegeleiding, ook

¹ Moerings, L.M. & Wingerden, S.G.C., van & Vijfhuizen, P.J. (2006) Exodus, op de goede weg? Eindrapportage van het evaluatieonderzoek naar Exodus. (Onderzoekschool Maatschappelijke Veiligheid, 17). Den Haag: Boom Juridische uitgevers.

ambulante begeleidingstrajecten aan. Ook voor ons ambulante begeleidingsaanbod gaan we uit van de persoonlijke benadering en het individuele maatwerk die kenmerkend zijn voor al het werk van Exodus. Onder ambulante begeleiding valt ook de nabegeleiding die oud-bewoners van ons krijgen na het doorlopen van een begeleid wonen traject. Deze nabegeleiding bestaat reeds vanaf 2006. Door de intensivering en meer centraal stellen van de ambulante begeleiding tracht Exodus Den Haag een antwoord te geven op de veranderingen in de maatschappij (extramuralisering). In hoofdstuk 2 vindt u meer informatie over de resultaten van de begeleiding bij Exodus Den Haag.

1.3.3 Vrijwilligersnetwerk

Exodus Den Haag wordt ondersteund door een toegewijde groep vrijwilligers die als maatje of huisvrijwilliger meer een belangrijke rol spelen voor onze cliënten. Ze geven op een bijzondere en persoonlijk betrokken manier aandacht aan onze doelgroep, zorgen voor gezelligheid, praktische hulp en voor contact met de 'gewone' buitenwereld. Ook ex-gedetineerden die niet bij ons in huis wonen of bij ons in een ambulante begeleidingstraject zitten, kunnen gebruik maken van ons maatjesnetwerk. In hoofdstuk 4 vindt u meer informatie over het vrijwilligerswerk bij Exodus Den Haag.

1.3.4 Projecten

Wij zijn altijd op zoek naar mogelijkheden om ons begeleidingsaanbod en manier van werken verder te verbeteren. Een belangrijke strategie hierin is de opzet en uitvoer van speciale projecten gericht op bijvoorbeeld een specifieke subdoelgroep, een speciale methodiek of een bijzondere werkvorm. Dankzij steun van charitatieve fondsen kunnen wij met behulp van deze projecten blijven innoveren en onze begeleidingsmethodiek blijven verbeteren. In hoofdstuk 3 vindt u meer informatie over de projecten waar wij het afgelopen jaar mee bezig zijn geweest.

1.3.5 Samenwerking

Samenwerking met andere Exodusorganisaties

Wij vinden het belangrijk om samen te werken met onze collega-Exodushuizen, de sector Vrijwilligers & Kerkzaken en het landelijk bureau van Exodus Nederland. Deze samenwerking krijgt voornamelijk vorm binnen de context van de vereniging Samenwerkingsverband Exodus Nederland (SEN). Het doel is om te zorgen voor meer efficiëntie en effectiviteit door een goede onderlinge afstemming, kennisdeling en een bundeling van overkoepelende diensten bij het landelijk bureau. In hoofdstuk 5 leest u meer over onze samenwerking binnen Exodus Nederland.

Samenwerking in de keten

Ook hechten wij veel belang aan samenwerking met onze regionale en lokale ketenpartners. Samenwerking in de keten is essentieel om daadwerkelijk een brug te kunnen blijven vormen waarmee mensen vanuit detentie, via Exodus, terug de samenleving in geleid worden. We investeren daarom in een wijdvertakt netwerk richting enerzijds de gevangenis en anderzijds de drie reclasseringsorganisaties, Haagse vrijwilligersorganisaties, de gemeente Den Haag, de politie, woningbouwvereniging Staedion en diverse werkgevers. Voor het bereiken van de beoogde samenwerking zetten we vooral in op de verschillende vormen van overleg met deze organisaties. In hoofdstuk 5 vindt u meer informatie over de samenwerking met ketenpartners.

1.3.6 Communicatie

Onze communicatie is erop gericht om met informatievoorziening en het afleggen van verantwoording, het draagvlak voor onze doelgroep en voor het werk van Exodus in de regio Den Haag te versterken. Onze externe communicatie is gericht op de regio Den Haag, omdat de landelijke communicatie effectiever aangepakt kan worden vanuit het landelijk bureau. Voor onze communicatie maken we gebruik van verschillende uitingen gericht op een breed publiek zoals (online en offline) publicaties, evenementen, voorlichtingsbijeenkomsten en mediacontacten. In hoofdstuk 6 leest u meer over onze activiteiten op het gebied van externe communicatie in 2013.

1.3.7 Fondsenwerving

Voor het mogelijk maken van de onder 1.3.2 genoemde projecten en de begeleiding van ex-gedetineerden zonder justitiële titel ('vrijwillige plaatsingen') zijn wij mede afhankelijk van fondsenwerving. Wij richten ons bij deze fondsenwerving op charitatieve vermogensfondsen (voor de projecten) en op particuliere donateurs, kerken en bedrijven (voor de projecten en vrijwillige plaatsingen). Onze activiteiten op dit gebied bestaan met name uit het formuleren en delen van goede projectvoorstellen en het op diverse manieren oproepen van particulieren, kerken en bedrijven om ons werk te steunen. In hoofdstuk 7 vindt u meer informatie over onze fondsenwervingsactiviteiten in 2013.

2. Resultaten begeleiding

2.1 Algemeen

De kern van het werk van Exodus Den Haag bestaat uit de begeleiding van gemotiveerde (ex-)gedetineerden die de criminaliteit voorgoed achter zich willen laten en willen werken aan een nieuwe toekomst. Gelukkig hebben we ook in 2013 weer veel bereikt met onze begeleiding. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste resultaten waarop we in de volgende paragrafen verder in gaan.

- 21 meldingen binnengekomen en behandeld
- 21 mensen kunnen verwelkomen als nieuwe bewoners in ons Exodushuis
- 12 mensen kunnen (na)begeleiden in ambulante vorm
- 14 mensen zijn na het behalen van hun Exodus begeleidingsdoelen uitgestroomd naar een zelfstandige woning ('positieve uitstroom')
- 3 mensen zijn na het behalen van een deel van hun Exodus begeleidingsdoelen in goed overleg gestopt met het Exodus traject en hebben hun pad op andere wijze vervolgd ('vrijwillig vertrek')
- 7 mensen zijn gedwongen vertrokken na het zich niet houden aan de regels ('negatief vertrek')

2.2 Aanmeldingen en instroom

Op basis van een ingevuld aanmeldformulier en een schriftelijk persoonlijk levensverhaal, wordt een eerste inschatting gemaakt van de mate waarin een potentiële bewoner iets kan hebben aan het Exodus begeleidingsprogramma. Vervolgens wordt in een intakegesprek de hulpvraag van de potentiële bewoner verder verhelderd en afgezet tegen het begeleidingsaanbod van Exodus Den Haag. Als beide partijen op basis daarvan denken dat de persoon in kwestie geplaatst kan worden, en deze persoon ook qua groepssamenstelling past in het Exodushuis², kan hij of zij geplaatst worden.

In 2013 hebben we 21 meldingen binnen gekregen waarvan we ook 21 daadwerkelijk konden plaatsen. Onze doelstelling om het percentage succesvolle meldingen te laten stijgen naar 60 procent is daarmee ruimschoots behaald. Dit duidt op een betere afstemming tussen ons aanbod en de mensen die zich aanmelden. Waarschijnlijk is dit deels het gevolg van betere voorlichting richting potentiële bewoners en hun verwijzers door onze intakepersoneel. Anderzijds hebben onze begeleiders in de loop van de tijd door het opdoen van meer ervaring en het volgen van diverse trainingen, hun begeleidingscapaciteit verbreed waardoor we nu een grote diversiteit aan mensen kunnen plaatsen.

2.3 Plaatsingskaders

Binnen het Exodushuis is plaats voor (ex-)gedetineerden met verschillende justitiële titels en daarnaast voor mensen die hier vrijwillig, dus zonder justitieel kader zitten. Tabel 1 biedt een overzicht van de verhoudingen tussen de verschillende plaatsingskaders in de totale bezetting van Exodus Den Haag in 2013.

² met het oog op bijvoorbeeld man-vrouw verhoudingen in huis, verdeling over leeftijdsgroepen, de zwaarte van de problematiek

Tabel 1: Plaatsingskaders 2011 - 2013 in procenten

titel	toelichting	2013	2012	2011
BV	Bijzondere voorwaarden	38	44	42
Artikel 43.3	voorafgaand aan penitentiair programma	3	0	5
PP	Penitentiair Programma	44	13	11
PIJ	Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen (16-23 jaar)	0	0	1
ISD	Plaatsing vanuit een Inrichting Stelselmatige Daders	3	11	8
JVP	Justitieel Vrijwillige Plaatsing	8	9	8
VP	Vrijwillige Plaatsing	11	7	11
S	Schorsing	6	6	5
TBS-V	TBS met voorwaarden	6	0	2
VI	Voorlopige Invrijheidsstelling	11	10	7
totaal		100	100	100

Bron: Regas cliëntvolgsysteem i.c.m. managementrapportage

2.4 Uitstroom

Hoewel we de ambitie hadden om in de loop van 2013 onze classificatie van de diverse soorten uitstroom (positief, vrijwillig, negatief) te nuanceren en verbeteren hebben andere prioriteiten ons hiervan helaas weerhouden. We spreken daarom voor het komende jaar opnieuw de ambitie uit om daadwerkelijk te komen tot een betere classificatie van de uitstroom. We verwachten dat het opzetten van een tevredenheidsonderzoek onder cliënten en een geavanceerdere manier van evalueren binnen de projecten DOEL 2.0 en Restart, de eerste stappen hiervoor kunnen vormen. Terugkijkend op 2013 gebruiken we echter de volgende uitstroomcategorieën:

- Positief: een bewoner heeft alle algemene en persoonlijke doelen behaald en stroomt uit naar een zelfstandige woning
- Vrijwillig: een bewoner heeft slechts een deel van de algemene en persoonlijke doelen behaald maar besluit in goed overleg met Exodus om zijn of haar pad op een andere manier te vervolgen
- Negatief: een bewoner verlaat het Exodusprogramma voortijdig zonder dat hij of zij een zelfstandige woonruimte en zinvolle dagbesteding heeft op het moment van uitstroom en/of een bewoner wordt uit het programma gezet wegens het zich niet houden aan afspraken of overtreden van belangrijke regels van Exodus en/of justitie.
- Overplaatsing/doorverwijzing: een bewoner kiest er samen met de begeleiding voor om over te stappen naar andere zorg die qua aanbod beter aansluit op zijn/haar problematiek.

Tabel 2: uitstroom totaal aantal bewoners 2011-2013

	2013	2012	2011
Positief	58%	37%	25%
Overplaatsing	0%	7%	6%
Vrijwillig	13%	30%	47%
Negatief	29%	26%	22%

Bron: Regas cliëntvolgsysteem i.c.m. managementrapportage

Wanneer we de algemene uitstroomcijfers opsplitsen in de twee leeftijdscategorieën '18-25' en '25+', valt op dat er aanzienlijke verschillen zijn tussen deze twee groepen. De negatieve uitstroom onder de groep 18-25 jaar is aanzienlijk hoger dan die onder de groep 25+. Dit heeft te maken met het aflopen van het project Traject Jongvolwassenen, waardoor de intensiteit van de begeleiding van deze doelgroep sinds april dit jaar is afgenomen. De positieve resultaten tijdens de duur van dit project, in combinatie met de terugval in positieve uitstroom na afloop van dit project, zijn voor ons een belangrijke motivatie geweest om het project Restart te ontwikkelen. Het ziet er naar uit dat dit project, mede dankzij de steun van maatschappelijke fondsen, in de eerste helft van 2013 van start zal kunnen gaan. Met dit project verwachten we de positieve uitstroom onder jongvolwassenen aanzienlijk te laten stijgen tot 20 procent. In 2013 hebben we deze doelstelling behaald.

Tabel 3a: uitstroom bewoners in de leeftijd 18-25 jaar, periode 2011-2013

	2013	2012	2011
Positief	42%	0%	7%
Overplaatsing	0%	0%	14%
Vrijwillig	29%	33%	50%
Negatief	29%	67%	29%

Bron: Regas cliëntvolgsysteem i.c.m. managementrapportage

Tabel 3b: uitstroom bewoners in de leeftijd 25+, periode 2011-2013

	2013	2012	2011
Positief	65%	41%	39%
Overplaatsing	0%	7%	0%
Vrijwillig	6%	30%	44%
Negatief	29%	22%	17%

Bron: Regas cliëntvolgsysteem i.c.m. managementrapportage

Onze doelstelling om de algehele positieve uitstroom te laten stijgen naar minstens 30% is ruim behaald, in werkelijkheid steeg de positieve uitstroom namelijk naar 58%. Het streven om het percentage negatief afgeronde trajecten te stabiliseren rond de 20% is niet helemaal behaald maar we zitten er met 29% niet zorgwekkend ver van af. Voor het komende jaar streven we naar een verdere stijging van de positieve uitstroom ten koste van de negatieve uitstroom. Gezien de start van de projecten DOEL 2.0 en Restart verwachten we de positieve uitstroom in 2014 te kunnen laten behouden op wederom ten minste 50%.

2.5 Doorstroom

Wat betreft het gemiddelde aantal nachten dat onze cliënten bij Exodus verblijven voordat ze positief uitstromen, hebben we de beoogde daling ruimschoots behaald. De gemiddelde duur van een positief traject steeg van 410 dagen in 2012 naar 429 dagen in 2013. Gezien de beperktere financiële ruimte vanuit de overheid willen we dit ook het komende jaar handhaven.

Tabel 4 : Lengte trajecten in dagen 2011-2013

	2013	2012	2011
Positief	429	410	556
Vrijwillig	121	125	196
Negatief	180	185	75
Lopend traject	210	98	199

Bron: Regas cliëntvolgsysteem

2.6 Nazorg

De ambitie om het aantal mensen in een nabegeleidingstraject te laten stijgen naar in totaal 12 trajecten is behaald. Desondanks blijven we een groei in ambulante begeleidingsvormen belangrijk vinden voor zowel onze doelgroep als voor onze organisatie. Ook bij de landelijke en lokale overheid is er behoefte aan ambulante begeleidingsvormen. Dit heeft ertoe geleid dat Exodus Den Haag voor het komende jaar wel meer financiële ruimte toegezegd heeft gekregen van het inkoopbureau van de Directie Forensische Zorg en van de gemeente Den Haag. Daarom verwachten we het komende jaar het aantal ambulante begeleidingstrajecten te kunnen vergroten naar 20 in totaal.

Tabel 5: Ambulante trajecten 2011-2013

	2013	2012	2011
Aantal trajecten	12	10	10
% van de totale uitstroom	50%	33,3%	31,3%

Bron: Regas cliëntvolgsysteem

2.6 Bezetting en begeleidingsnachten

Om zoveel mogelijk ex-gedetineerden te kunnen helpen, streven wij naar een maximale kamerbezetting binnen de ons beschikbare middelen. Hoewel wij qua kamer capaciteit in totaal plaats hebben voor 22 bewoners, is de benodigde financiering voor de daadwerkelijke begeleiding van deze mensen in 2013 helaas niet voldoende geweest om deze fysieke capaciteit ook daadwerkelijk te kunnen gebruiken.

Daarom hebben we er halverwege het jaar bewust voor gekozen de bezetting, en daarmee het aantal begeleidingsnachten, niet verder te laten groeien. De gemiddelde bezetting over 2013 was 82,7%, een lichte daling ten opzichte van de 86,5% over 2012. Het totale aantal begeleidingsnachten is gedaald van 7560 in 2012 naar 6639 in 2013.

Tabel 6 bezettingsgraad en aantal begeleidingsnachten 2011-2013

	2013	2012	2011
Capaciteit in kamers*	22	24	24
Bezetting	82,7%	86,5%	83,7%
Aantal nachten per jaar	6639	7560	7419

Bron: Regas cliëntvolgsysteem i.c.m. managementrapportage

* De totale opvangcapaciteit bestaat uit een combinatie van kamers in het moederhuis, het doorstroomhuis en nabegeleidingsplekken in de zogenaamde sleutelwoningen: zelfstandige huisvesting via woningbouwvereniging Staedion op voorwaarde van nabegeleiding van Exodus.

3. Projecten

We zijn we geslaagd in onze ambitie om in 2012 de toekomstvisie met betrekking tot de begeleiding van jong-volwassen ex-gedetineerden en de borging van de outdoor-methodiek DOEL in onze organisatie helder te krijgen. Besloten is om deze twee methodieken verder te ontwikkelen in de vorm van twee meerjarige projecten waarmee we willen toewerken naar goed beschreven, erkende en zo nodig gecertificeerde producten die op de iets langere termijn in aanmerking kunnen komen voor structurele inkoop door de overheid. Beide projecten zijn in 2013 gestart.

3.1 Restart

In mei 2013 zijn we gestart met het project Restart. Dit project is het vervolg op een eerder pilotproject gericht op de ontwikkeling van een betere begeleiding voor jongvolwassen (ex-)gedetineerden in de leeftijd van 18 tot 25 jaar. We maakten ons bij Exodus al langere tijd zorgen over het verschil dat we zagen tussen de uitstroom van bewoners in de leeftijdscategorie 18-25 t.o.v. bewoners in de leeftijdscategorie 25+. Een veel te hoog percentage jongvolwassen bewoners verliet het Exodus begeleidingsprogramma namelijk voortijdig en/of zonder de van te voren gestelde doelen te behalen. Het pilot project bracht daar verbetering in.

Met het project Restart bouwen we hierop verder door de in het pilot project ontwikkelde methodiek verder te verbeteren, te onderbouwen, te beschrijven en te delen zodat meer Exodushuizen en andere nazorgorganisaties de opgedane inzichten en ervaringen kunnen inzetten bij de begeleiding van jongvolwassen (ex-)gedetineerden.

Het doel is om zoveel mogelijk jonge (ex-)gedetineerden te laten slagen in hun wens om het leven dat nog voor hen ligt een positieve invulling te geven en de criminaliteit voorgoed de rug toe te keren. Veel persoonlijke aandacht, actief belonen van effectief gedrag, meer directe feedback, ontdekken van inspiratie en talent en het aanbieden van structurele fysieke activiteit, staan centraal in de Restart-aanpak.

Het project Restart sluit met een aangepaste benadering voor jong-volwassenen aan bij een bredere tendens in de politiek, de strafrechtketen en het wetenschappelijk onderzoek. Er komt steeds meer erkenning voor het uitgangspunt dat jongvolwassenen beschouwd kunnen worden als een aparte doelgroep en de jongvolwassenheid als een aparte ontwikkelingsfase³. Het feit dat jongvolwassenen oververtegenwoordigd zijn in de criminaliteitsstatistieken en een relatief hoog recidiverisico kennen onderschrijft eens te meer dat investeren in een effectieve nabegeleiding belangrijk en waardevol is voor de maatschappij als geheel. Restart is een samenwerking tussen Exodus Den Haag, Exodus Utrecht en Exodus Leiden en loopt t/m december 2014. Het project is mede mogelijk gemaakt door Fonds1818, Stichting Boschuisen, Ridderlijke Duitse Orde, KF HeinFonds, Druckerfonds. Wij zijn de bovengenoemde fondsen erg dankbaar voor hun steun.

Meer informatie over het project is te vinden op www.exodusrestart.nl

* R. Loeber et al (2012) *persisters and desisters in crime from adolescence into adulthood.; explanation, prevention and punishment* "Ashgate Publishers

3.2 DOEL 2.0

De meeste vormen van bestaande nazorg en begeleiding aan ex-gedetineerden zijn gebaseerd op 'erover praten', terwijl dit juist voor deze doelgroep in eerste instantie vaak moeilijk is. Juist om de problematiek op het niveau van denkpatronen, gedrag, vaardigheden, en houding aan te kunnen pakken, is het voor onze doelgroep erg belangrijk om niet alleen te praten maar ook te doen.

Met de door ons ontwikkelde methodiek Door Outdoor Ervarend Leren (DOEL) creëren we een scala aan praktische oefenmogelijkheden en concrete ervaringen op het gebied van gedrag en inzichten in sociale relaties, waarop naderhand samen met begeleiders/behandelaars teruggegrepen en gereflecteerd kan worden. Tijdens Door Outdoor Ervarend Leren nemen we onze bewoners mee de natuur in, weg uit hun vertrouwde omgeving, om hen vervolgens, in teamverband of als individu, voor uitdagende opdrachten stellen.

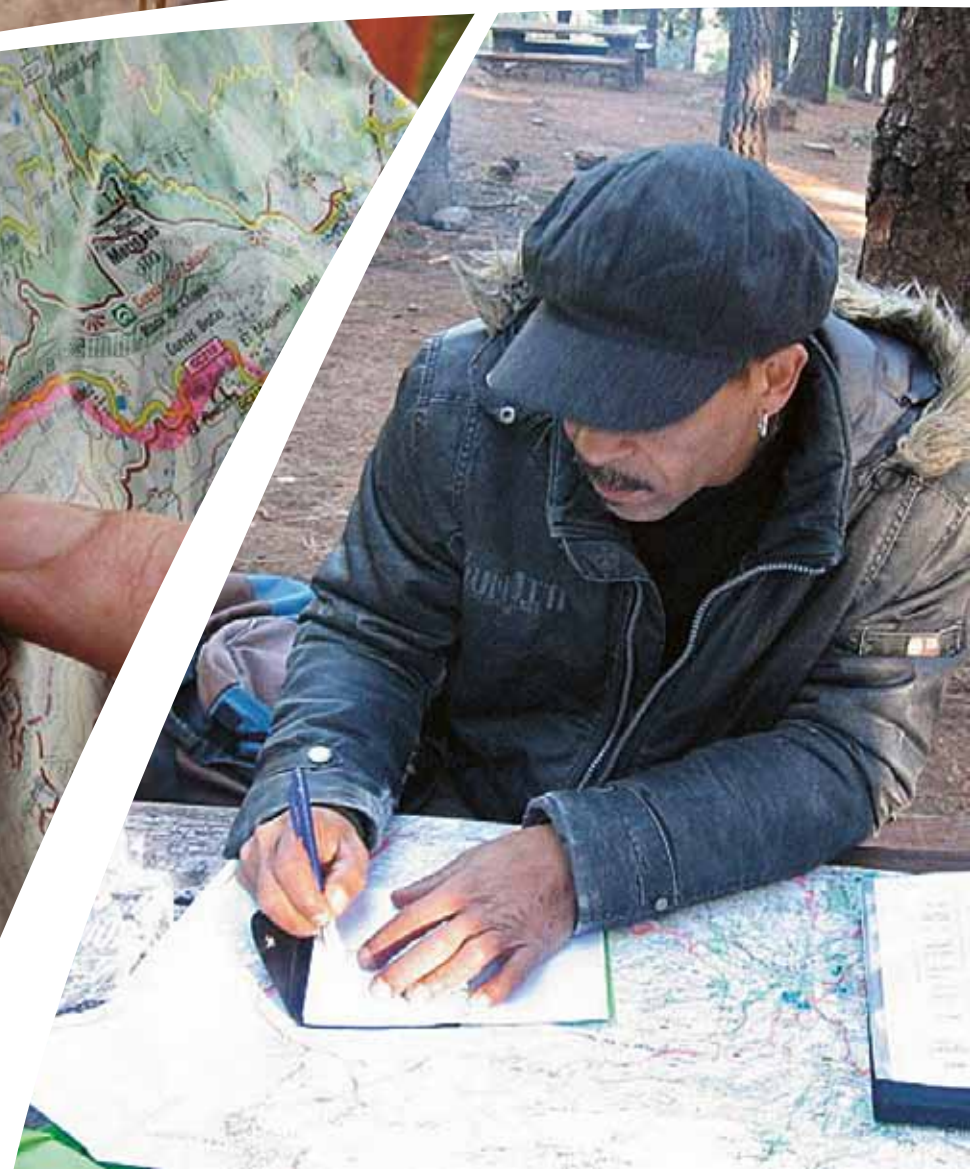
Het belang van een goede terugkoppeling naar de persoonlijke begeleider binnen Exodus is gebleken omdat deze ervoor kan zorgen dat nieuwe inzichten bij onze bewoners in de alledaagse praktijk van het Exodushuis kunnen beklijven. Juist de combinatie van doen, ervaren en praten maakt dat DOEL goed aansluit bij de problematiek van onze doelgroep. Daarnaast kan het bestaande behandelings- en begeleidingsaanbod effectiever maken.

Het project DOEL 2.0 is gestart in mei 2013 en is erop gericht om de DOEL-methodiek in drie jaar tijd zodanig verder te ontwikkelen en op te schalen dat we hiermee vanaf 2015 op een financieel duurzame manier minimaal 200 ex-gedetineerden per jaar kunnen ondersteunen in hun resocialisatieproces. We willen dit doen door een op maat gesneden 'Ervarend Leren' component toe te voegen aan een breed scala van bestaande begeleidings- en behandeltrajecten.

In het afgelopen jaar hebben we binnen Exodus Den Haag de methodiek verder ontwikkeld en beter geschikt gemaakt voor toepassing in andere huizen en in de context van ambulante begeleiding. Op basis van de nu ontwikkelde DOEL-trainingen gaan we in 2014 de DOEL-methodiek ook voor ex-gedetineerden buiten Exodus Den Haag toegankelijk maken.

Project DOEL 2.0 wordt mede mogelijk gemaakt dankzij : Fonds1818, Haags Groen Kruis Fonds. KNR/ PIN. Oranje Fonds, SIOC, Skanonds, Stichting Rotterdam, VSB Fonds. Wij zijn de bovengenoemde fondsen erg dankbaar voor hun steun.

4. Organisatie

4.1 Algemeen

Bij Exodus gaat het om professionaliteit met compassie. De volgende kernwaarden zijn leidend:

- Mensgericht
- Volhardend
- Betrokken
- Behulpzaam

De organisatie is daarom kleinschalig en decentraal ingericht met veel ruimte voor eigen verantwoordelijkheid en met grote betrokkenheid van vrijwilligers.

4.2 Juridische structuur

Stichting Exodus Den Haag is een autonome rechtspersoon met Raad van Toezicht die lid is van de vereniging Samenwerkingsverband Exodus Nederland (SEN). De SEN werkt faciliterend ten behoeve van de diverse lokale stichtingen, waaronder Exodus Den Haag.

4.3 Samenwerking met andere Exodusorganisaties

4.3.1 Landelijke samenwerking

Stichting Exodus Den Haag is de bakermat van de huidige landelijke Exodusorganisatie, die in 2013 bestaat uit veertien lokale stichtingen, waarvan 11 operationele Exodushuizen. In alle huizen wordt vanuit dezelfde basisvisie gewerkt. Alle Exodusstichtingen en de sector Vrijwilligers & Kerkzaken zijn sinds 2009 aangesloten bij vereniging Samenwerkingsverband Exodus Nederland (SEN). De samenwerking tussen Exodus Den Haag en de andere onderdelen van het Samenwerkingsverband Exodus Nederland is geregeld in de volgende formele overlegvormen waaraan ook de directeur van Exodus Den Haag deelneemt:

- het Landelijk Overleg Managers (LOM) waarin alle directeuren van de Exodushuizen, de directeur V&K en de directeur van SEN, maandelijks bij elkaar komen.
- een vijftal werkgroepen van het LOM (samengesteld uit een aantal directeuren van Exodushuizen en ondersteunde staf vanuit SEN) die elk een eigen vergadercyclus hebben en zich richten op de uitwerking van verschillende beleidsterreinen die teruggekoppeld wordt naar het LOM en de ALV.
- de financiële commissie die drie keer per jaar bijeen komt, fungeert als adviesorgaan van de ALV en bestaat uit vier gekozen penningmeesters van besturen van Exodusstichtingen (waaronder ook de penningmeester van Exodus Den Haag) en een gekozen LOM-vertegenwoordiger.

- Het bestuur van Exodus Den Haag is als lid vertegenwoordigd in de Algemene Leden Vergadering (ALV) van SEN. De ALV kwam in 2013 drie keer bijeen. De ALV benoemt en ontslaat de leden van het bestuur, stelt de begroting en de jaarstukken vast en bepaalt daarmee het overkoepelende beleid van SEN.

De bovenstaande overlegstructuren vormen, in combinatie met meer informele overlegvormen, een basis voor de samenwerking tussen Exodus Den Haag, de overige Exodusstichtingen en SEN. Naast waardevolle samenwerking is er in het afgelopen jaar ook regelmatig sprake geweest van verschil van inzicht. Belangrijke onderwerpen van discussie waar onze RVT en bestuur zich in het afgelopen jaar mee bezig hebben gehouden waren:

- De verdeling van de landelijke subsidie over de verschillende Exodusstichtingen.
- De benodigde voorbereidingen voor de nieuwe financieringsrelatie met het ministerie van Veiligheid en Justitie, de hiervoor benodigde verdeling van taken en verantwoordelijkheden en de opvolging van de gemaakte afspraken hierover.
- De prijs/kwaliteitsverhouding van de geleverde diensten door het landelijk facilitair bureau en de behoefte aan meer transparantie in de kosten daarvan.
- Het spanningsveld tussen landelijke en lokale activiteiten op het gebied van fondsenwerving.
- Samenwerkend, toewerken naar een fusie met Exodus Leiden.
- Voorbereiden op een landelijke samenwerking die in 2014 zijn beslag zal vinden.

In 2014 blijven we via de diverse formele en informele overlegvormen investeren in een zo vruchtbare mogelijke dialoog over bovenstaande onderwerpen en een voor alle partijen zo bevredigend mogelijke uitkomst.

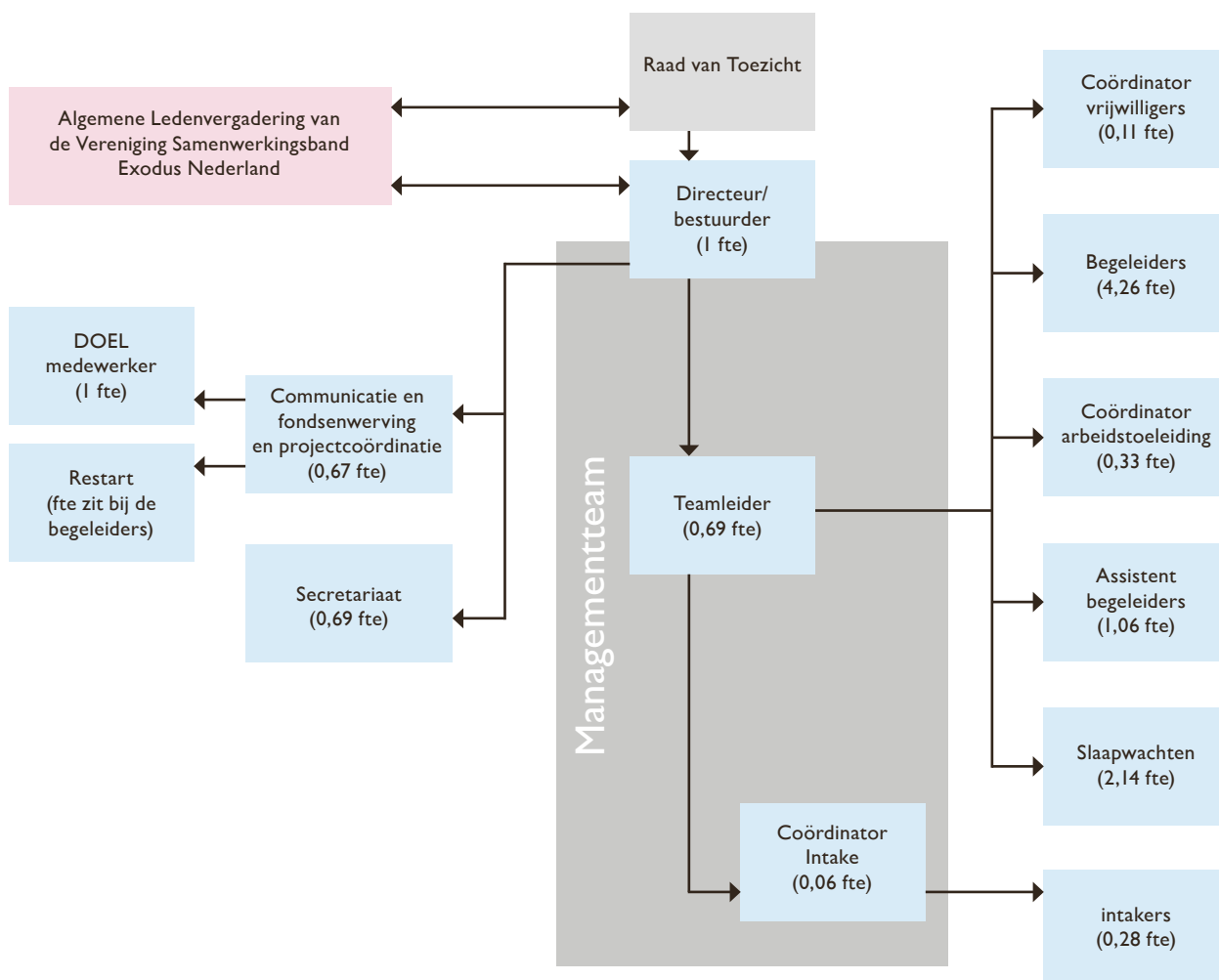
4.3.2 Regionale samenwerking

Met Exodus Leiden gaat de samenwerking nog een stuk verder dan hierboven beschreven. Exodus Den Haag en Exodus Leiden hebben in het afgelopen jaar onderzocht of, en zo ja hoe, een intensievere samenwerking tussen de beide huizen bewerkstelligd kon worden. Dit heeft na de diverse bestuursvergaderingen geleid tot een samenwerkingsconvenant dat op 16 oktober 2012 ondertekend is door beide besturen. Het convenant vormde een startpunt voor de verdere praktische uitwerking van de samenwerking die sindsdien zoveel mogelijk in de dagelijkse praktijk en op de werkvloer vorm krijgt.

Medio 2013 evalueerden de beide organisaties of de samenwerking de verwachte resultaten opleverde. Speerpunten daarbij zijn een structureel hogere opvang voor bewoners bij Exodus, meer slagkracht op het gebied van arbeidstoeleiding in Zuid-Holland, een grotere inzet bij ambulante begeleiding in de regio, en het gezamenlijk optrekken bij innovatieve projecten als Restart (voor jongvolwassenen) en DOEL (ervarend leren door middel van outdoor werkvormen). Naar aanleiding van deze evaluatie is besloten om de beide organisaties samen te voegen door middel van een fusie. Op 1 januari 2014 zijn beide organisaties gefuseerd.

Begin 2014 gaat er voor Exodus veel veranderen, met name op het gebied van de subsidierelatie met de lokale overheid. Door regionale samenwerking kan Exodus Zuid-Holland West – vooral ook in de ambulante begeleiding – een grotere speler worden. Doel van de fusie om meer te profiteren van de complementaire kwaliteiten die aanwezig zijn in beide huizen, gebruik te maken van schaalvergroting (regionalisering) en samen te werken aan een nog hogere kwaliteit van het begeleidingsprogramma.

4.4 Organogram

figuur 1: organogram Exodus Den Haag 31-12-2013 (totaal 12,29 fte)

4.5 Toezicht en bestuur

4.5.1 Algemeen

Stichting Exodus Den Haag werd in 2013 bestuurd door de directeur/bestuurder onder toezicht van de Raad van Toezicht. Het "Governance Model Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening" was en is hierbij leidend.

4.5.2 Samenstelling van de Raad van Toezicht

Naam	functie	Datum van benoeming en benoemingstermijn	Relevante nevenfuncties
de heer D.L. Ten Bosch	lid	08-02-2010 (1e termijn)	Datawarehousemanager NWO
mevrouw S. I. Geerling	lid	28-11-2011 (1e termijn)	Stafjurist Rechtbank Den Haag
de heer P. A. de Jong	lid	17-01-2011 (1e termijn)	key account directeur Conclusion
de heer T.J. van Loon	lid voorzitter RvT	28-11-2011 (1e termijn)	Directeur/bestuurder (wnd.) Revalidatiefonds en Fonds Verstandelijk Gehandicapten
de heer R.F. Prang	lid	28-11-2011 (1e termijn)	Senior adviseur ggz-DBC-Onderhoud Plaatsvervangend voorganger (prot.) bij Dienst Geestelijke Verzorging DJI
de heer J.M. Van Dam	lid	01-01-2012 (1e termijn)	strafrechtadvocaat de-advocaten

De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar en mogen één keer herkozen worden. Uitgangspunt bij de samenstelling van de Raad van Toezicht is dat er verschillende, voor Exodus relevante kennis, beroepsgroepen en organisaties, in de Raad van Toezicht vertegenwoordigd zijn. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld de rechterlijke macht, de advocatuur, het bedrijfsleven en de lokale politiek.

De Raad van Toezicht van Exodus Den Haag werkt onbezoldigd. Alleen kosten gemaakt in verband met het uitoefenen van de functie worden – op verzoek – vergoed.

In 2013 is door de Raad van Toezicht en de directie gewerkt conform het Bestuursreglement en het directiereglement zoals dat is vastgelegd in de governancecode Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening.

4.5.3 Werkwijze en werkzaamheden van de Raad van Toezicht

De RvT en bestuur kwamen in 2013 vijf keer bijeen: Onderwerpen op de agenda van het bestuur in 2013 waren:

- Financiën & begroting
- Jaarplan
- Medezeggenschap / personeelsvertegenwoordiging
- Voorbereiding ALV
- Samenwerking met Exodus Leiden
- Statuten wijziging
- Inkooprelatie met DForzo

- Samenwerking landelijk bureau/vereniging
- Toekomst DOEL-methodiek
- Toekomst begeleidingsmethodiek jongvolwassenen
- Toekomst functie fondsenwerving & communicatie

Enkele belangrijke van deze punten lichten we hieronder toe:

Veranderingen in de financieringsrelatie met lokale en landelijke overheid

Er is in het afgelopen jaar veel aandacht besteed aan de consequenties en benodigde stappen om vanaf 2014 over te gaan naar de nieuwe inkooprelatie met het ministerie van Veiligheid en Justitie via het inkoopbureau van de Directie Forensische Zorg (DForZo). Ook de inspanningen voor het verkrijgen van een WTZi erkenning voor het mogelijk maken van de inkoop door o.a. DForZo en zorgkantoren vanaf 2014, moet in dit licht gezien worden. Na decennia lange steun leek het er eind 2012 op dat de gemeente haar subsidie aan Exodus Den Haag in 2013 zou halveren en vervolgens geheel zou stoppen. Mede dankzij intensief contact met gemeenteraadsleden, beleidsmedewerkers en de wethouder is voor 2013 het tij inmiddels gekeerd: Exodus Den Haag behoudt in 2013 de exploitatiesubsidie van de gemeente Den Haag. In de zomer 2013 is besloten dat Exodus Den Haag haar subsidie voor 2014 zal behouden.

Samenwerking met Exodus Leiden

Zoals hierboven reeds vermeld zijn we in 2012 een samenwerking aangegaan met Exodus Leiden. Door middel van deze samenwerking werken we aan schaalvergroting in de regio. Hierbij wordt professionalisering en innovatie ingezet voor het creëren van een breder (producten)aanbod. Maatwerk en kwaliteit van begeleiding van de doelgroep is het uitgangspunt. Op die manier willen we door deze samenwerking kwalitatief hoge en duurzame begeleiding realiseren en per jaar een veel groter aantal ex-gedetineerden bereiken. In 2013 was er een steeds nauwer wordende samenwerking, toewerkend naar een fusie van beide stichtingen.

Vanzelfsprekend staat centraal in 2014 het verder implementeren van Exodus Leiden en Exodus Den Haag. Het accent komt op leren en 'winst' maken te liggen. Hiermee wordt bedoeld dat beide organisaties van elkaar overnemen wat goed gaat in het werk en dat er nader gekeken zal worden naar de dubbelingen in het werk. Waar kunnen we efficiëntie in het werk behalen.

4.5.4 Samenstelling, taken en bezoldiging van de Directie/Bestuur

Het bestuur en de directie bestaat uit één persoon: Dhr. Ed Deij. Hij had de dagelijkse leiding over de organisatie, bereidde het beleid voor dat de Raad van Toezicht vaststelde en voerde dit uit. De directeur heeft de rol van bestuurder en daarmee formeel alle bevoegdheden die niet door de wet statuten of reglementen aan een ander orgaan zijn toegekend, met name de Raad van Toezicht. Hij is eindverantwoordelijk en bestuurlijk aansprakelijk. De Raad van Toezicht (voorheen Toezichthoudend Bestuur) stelt het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vast conform de CAO welzijn en maatschappelijke dienstverlening. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging wordt in de jaarrekening verder uitgewerkt in de toelichting op de staat van baten en lasten.

4.5.5 Verantwoordingsverklaring

De Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur onderschrijven de principes van de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen. De uitgangspunten van deze code zijn:

- onderscheid tussen de functies toezicht houden, besturen en uitvoeren
- optimalisatie van de effectiviteit en efficiëntie van bestedingen
- optimalisatie van de omgang met belanghebbenden

Hieronder lichten we toe hoe hier binnen Exodus Den Haag invulling aan wordt geven.

Functiescheiding:

Binnen Exodus Den Haag wordt de volgende functiescheiding aangehouden, conform de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen en de Governancecode Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening:

- Raad van Toezicht: toezicht houden
- Directie: besturen
- Medewerkers: uitvoeren

De gehanteerde functiescheiding leidt tot een voor de Raad van Toezicht en de directeur bevredigende rolverdeling. Door deze functiescheiding kan de Raad van Toezicht zich beperken tot het goedkeuren van de hoofdlijnen van het beleid en het 'op afstand' toezicht houden op de realisatie ervan.

Optimalisatie van de bestedingen

Wij hechten groot belang aan een optimale besteding van de middelen die ons dankzij belastingbetalers, maatschappelijke fondsen, kerken en particuliere donateurs ter beschikking staan. Wij streven daarbij naar een zo goed mogelijke afstemming tussen de verschillende plannings- en controlecycli van onze eigen organisatie, de landelijke vereniging SEN, onze ketenpartners en onze financiers.

De directeur monitort de voortgang van de interne resultaten aan de hand van maandelijkse managementrapportages. Deze rapportages worden gemaakt op basis van gegevens uit het cliëntvolgsysteem met betrekking tot onder andere bezetting, instroom, uitstroom, doorstroom, plaatsingskaders en nazorg. De directeur stuurt bij op basis van maandelijkse managementrapportages en in overleg met het management team. De Raad van Toezicht wordt door de directeur elk kwartaal geïnformeerd zodat zij de voortgang kan toetsen in het licht van de gewenste effectiviteit en efficiëntie. In 2013 is onze interne plannings- en controlecycli verder verbeterd en geformaliseerd, onder andere met behulp kwaliteitshandboek en de in 2013 behaalde ISO-9001 certificering.

Omgang met belanghebbenden.

Externe belanghebbenden

Ons beleid op het gebied van omgang en communicatie met externe belanghebbenden is gericht op:

- Effectieve samenwerking met verwante organisaties en lokale ketenpartners.
- Het creëren van meer begrip en een groter draagvlak in de Haagse samenleving voor ex-gedetineerden en het werk van Exodus Den Haag.
- Transparante verantwoording richting onze financiers (landelijke en lokale overheid, charitatieve fondsen, kerken, bedrijven, particuliere donateurs).

Voor het bereiken van de beoogde samenwerking met verwante organisaties en ketenpartners, zetten we vooral in op de verschillende vormen van overleg die in hoofdstuk 5 toegelicht worden. Voor de draagvlakcreatie onder diverse doelgroepen in de Haagse samenleving maken we gebruik van verschillende uitingen gericht op een breed publiek zoals (online en offline) publicaties, evenementen, informatiebijeenkomsten en mediacontacten. Meer informatie hierover vindt u in hoofdstuk 6. Om niet te conflicteren met de landelijke inspanningen op dit gebied maar hierop zo goed mogelijk

aan te vullen, richten wij ons in onze communicatie en omgang met belanghebbenden zoveel mogelijk tot lokale/regionale doelgroepen voor wie een specifieke samenwerking of binding met het Haagse Exodushuis voor de hand ligt.

Interne belanghebbenden

Wij hechten ook groot belang aan een goede omgang en communicatie met de belangrijkste interne belanghebbenden: bewoners, ambulante cliënten, medewerkers, vrijwilligers en collega-Exodusorganisaties. Voor de eerste drie groepen belanghebbenden wordt gebruik gemaakt van verschillende vormen van inspraak zoals de tweewekelijkse bewonersvergadering, de personeelsvertegenwoordiging, en de frequente evaluatiegesprekken tussen onze vrijwilligers en onze vrijwilligerscoördinator. Daarnaast bestaan er klachtenprocedures waar deze belanghebbenden een beroep op kunnen doen. In 2013 zijn er geen klachten binnengekomen (zie ook hoofdstuk 4.7.5. voor meer informatie).

Door een goede afstemming en kennisdeling met collega-Exodusorganisaties beogen we bij te dragen aan meer slagkracht, efficiëntie en effectiviteit van Exodus als geheel. Deze communicatie krijgt voornamelijk vorm in de Algemene Leden Vergaderingen en het Landelijk Overleg Managers. Zie ook paragraaf 4.3 voor meer informatie.

4.5.6 Toezicht externe Accountant

Statutair is vastgelegd dat Exodus Den Haag dezelfde accountant heeft als de landelijke vereniging Samenwerkingsverband Exodus Nederland en de overige Exodusorganisaties. De accountant wordt benoemd door het bestuur van de vereniging SEN. Bij de controle door de accountant wordt de volgende procedure gevolgd:

- Exodus Den Haag levert alle gegevens aan, aan de administratie van de SEN.
- De controller van de SEN maakt op basis hiervan de jaarrekening
- De directie van Exodus Den Haag maakt het inhoudelijke jaarverslag
- Het jaarverslag en de jaarrekening gaan ter controle naar de Raad van Toezicht
- De accountant controleert de jaarrekening
- De Raad van Toezicht van Exodus Den Haag stelt de jaarrekening en het jaarverslag vast
- Na afloop van de controle van de jaarrekeningen van alle lokale stichtingen en de landelijke vereniging ontvangen alle directies een managementletter van de accountant met eventuele aanbevelingen. Er zijn uit voorgaande jaren geen openstaande aanbevelingen voor Exodus Den Haag.

4.7 Medewerkers

4.7.1 Medewerkersbeleid

Exodus Den Haag sluit zich op het gebied van medewerkersbeleid aan bij het beleid van de landelijke vereniging SEN. De bezoldiging van werknemers is conform de CAO welzijn en maatschappelijke dienstverlening. Onze leidraad in ons personeelsbeleid is professionaliteit met het hart. Exodus Den Haag streeft naar goed werkgeverschap in alle fases van het werknemerschap. Dat geven we op onder andere de volgende wijze vorm:

- We hebben een platte organisatiestructuur waarin veel ruimte is voor leren, meedenken en meepraten. Leidinggevenden zijn makkelijk benaderbaar en staan open voor feedback van de medewerkers.
- De teamleidster draagt zorg voor de werkbegeleiding van begeleiders, assistent-begeleiders en slaapwachten in de vorm van regelmatige werkbesprekingen.
- De directeur en teamleidster voeren jaarlijks functioneringsgesprekken met alle medewerkers.

- We streven naar een verzuimcijfer onder de 3% en sturen hier actief op. In 2013 was het verzuimcijfer 0,97 %.
- Een keer per jaar is er een bijeenkomst waar de Raad van Toezicht, het bestuur en de medewerkers met elkaar in gesprek gaan.
- Formeel wordt de medezeggenschap binnen Exodus Den Haag sinds 2012 vormgegeven in de Personeelsvertegenwoordiging (zie paragraaf 4.7.4).
- Medewerkers van Exodus Den Haag kunnen indien nodig een beroep doen op de landelijke klachtenprocedure en vertrouwenspersonen (zie paragraaf 4.7.5).
- Er is veel aandacht voor persoonlijke ontwikkeling in de vorm van trainingen en inhoudelijke bijeenkomsten. Paragraaf 4.7.3 biedt een overzicht van trainingen die medewerkers in 2013 gevolgd hebben.
- Het begeleidersteam heeft 6 keer per jaar een teamdag gericht op beleid en intervisie.
- Elk jaar is er een personeelsuitje voor medewerkers van Exodus Den Haag
- Elk jaar is er een landelijke medewerkersdag voor alle medewerkers van alle Exodusorganisaties

Helaas heeft het geplande landelijke medewerkerstevredenheidsonderzoek in 2013 niet plaatsgevonden.

4.7.2 Personele bezetting

Op 31 december 2013 had Exodus Den Haag 12,29 fte in dienst. Over 2013 was het gemiddelde aantal fte 12,12.

Tabel 8: Personele bezetting op 31 december 2013

Functie	Naam	fte
Directeur/Bestuurder	de heer Ed Deij	1,0
Teamleider (& begeleider)	mevrouw Sara Ferber	0,89
Begeleider (& coördinator intake)	de heer Aart Both	0,83
Begeleider / outdoor specialist	mevrouw Nelleke van Klaveren	1,0
Begeleider	mevrouw Simone Cramer	0,78
Begeleider	mevrouw Mayon Grooten	0,89
Begeleider	mevrouw Gillian Mulder	0,89
Begeleider	mevrouw Tonny Vreeswijk	0,72
Medewerker Communicatie en Fondsenwerving	mevrouw Roselyne van der Heul	0,67
Junior begeleider	mevrouw Lisette de Jager	0,39
Junior begeleider	mevrouw Nel van der Zwan	0,67
Invalkracht	mevrouw Rianne Pingen	0*
Invalkracht	mevrouw Melanie Vennik	0*
Secretariaat	mevrouw Lara Smit	0,69
Slaapwacht	de heer Robert Brinkman	0*
Slaapwacht	de heer Mustafa Demir	0,5
Slaapwacht	de heer Rob Middelburg	0,33
Slaapwacht	de heer Royal Omo-Oni	0,33
Slaapwacht	de heer Hans Voshol	0,64
Slaapwacht	de heer Frank Willems	0,33
Junior begeleider	mevrouw Rianne Pingen	0,89
Begeleider	mevrouw Babet de Haas	0,81
Stagiaire	mevrouw Sophia Sapioper	0,89

*oproepbasis

4.7.3 Opleidingen en trainingen

Exodus Den Haag vindt het belangrijk om te investeren in haar medewerkers omdat dit de sfeer en motivatie op de werkvloer en de kwaliteit van het werk ten goede komt. Een belangrijke manier om hier invulling aan te geven is het aanbieden van voldoende scholingsmogelijkheden voor medewerkers. Voor een groot deel verloopt het scholingsaanbod via Exodus Nederland. In 2013 hebben medewerkers van Exodus Den Haag deelgenomen aan de volgende trainingen:

- Masterclass 'weten wat werkt'
- Hoe schrijf ik een handboek
- Contextuele hulpverlening
- Wie ben ik
- BHV basis
- BHV praktijk

Wij hechten er belang aan om een bijdrage te leveren aan het opleiden van goede toekomstige begeleiders. Daarom investeren wij in de begeleiding van stagiairs die bij ons veel ruimte krijgen om ervaring op te doen met vrijwel alle aspecten van het begeleiden van onze doelgroep en het meedraaien in een organisatie als Exodus.

4.7.4 Medezeggenschap

Sinds juni 2013 is de medezeggenschap binnen Exodus Den Haag formeel geregeld in de vorm van een Personeelsvertegenwoordiging (PVT) die gevormd wordt door 3 medewerkers. Zij is in 2013 zes keer bijeen gekomen in een directie-overleg.

Tabel 9: samenstelling Personeelsvertegenwoordiging op 31 december 2013

functie	Naam
Voorzitter	Mevrouw Babet de Haas
Secretaris	Mevrouw Tonny Vreeswijk
Lid	De heer Aart Both

4.7.5 Klachtenprocedure en vertrouwenspersonen

Medewerkers kunnen een beroep doen op de landelijke klachtenprocedure. Ook kunnen zij terecht bij één van de leden van de vertrouwenscommissie, wanneer behoefte is aan een vertrouwelijk gesprek of wanneer een medewerker een klacht heeft die hij of zij niet met de leidinggevende kan oplossen. De vertrouwenspersonen zijn onafhankelijk van Exodus en beoefenen hun functie vrijwillig. De vertrouwenscommissie bestond in 2013 uit:

- Marie-José Janssen (voorzitter)
- Pim Rodenboog
- Hanneke Atsma
- Ben Kegge
- Ron Vermeulen
- Elly van der Valk

Er zijn in 2013 geen klachten binnengekomen met betrekking tot Exodus Den Haag.

4.8 Vrijwilligers

4.8.1 Uitgangspunten en beleid

Vrijwilligers zijn belangrijk voor de doelgroep en voor het werk van Exodus Den Haag. Hun betrokkenheid sterkt bewoners en ambulante cliënten in het idee dat ze niet alleen maar veroordeeld worden door de maatschappij maar dat er ook mensen zijn die hen open en onbevooroordeeld welkom heten in de wereld buiten de gevangenis; dat er daadwerkelijk nieuwe kansen zijn. Vrijwilligers kunnen bovendien bijdragen aan het maatschappelijk draagvlak voor onze doelgroep door over hun ervaringen en motivatie de vertellen aan anderen. Zij vormen in deze rol belangrijke bouwstenen in de 'brug' die Exodus wil vormen tussen detentie en de terugkeer in de samenleving.

Vrijwilligersondersteuning binnen Exodusverband heeft de volgende kenmerken:

- De te bieden ondersteuning kunnen, willen of mogen 'professionals' (instanties of personen) niet bieden.
- Voor iedere vrijwilliger geldt de geheimhoudingsplicht van wat besproken is tijdens de vrijwilligersbijeenkomsten. Bij delicate onderwerpen zal de vrijwilliger dit niet in de groep bespreken, maar dit met de coördinator kortsluiten. Het moet wel besproken worden.
- Het is 'helpen met de handen op de rug': de vrijwilliger is geen boodschappenmeisje, privéchauffeur of suikeroom.

Wij hechten belang aan een goede selectie en begeleiding van onze vrijwilligers. Daarom zorgt onze vrijwilligerscoördinator voor een zorgvuldige intake en inwerkprocedure en houdt zij, met behulp van regelmatige evaluatiegesprekken, zicht op de tevredenheid van onze vrijwilligers en eventuele verbeterpunten in onze aanpak. Om op een meer systematische manier inzicht te krijgen in de tevredenheid en wensen van onze vrijwilligers, willen we vanaf 2014 jaarlijks een vrijwilligerstevredenheidsonderzoek houden, deze zal landelijk georganiseerd worden.

Het komende jaar streven we naar een verdubbeling van het aantal aan Exodus Den Haag verbonden vrijwilligers met het oog op hun potentiële rol in de ambulante begeleiding en de projecten. Naast de werving van nieuwe vrijwilligers is het in dit kader ook belangrijk om te investeren in het behoud (en dus de tevredenheid) van bestaande vrijwilligers.

4.8.2 Omgang en communicatie met vrijwilligers

Wij hechte grote waarde aan een goede omgang en communicatie met onze vrijwilligers. Alle vrijwilligers van Exodus Den Haag maken deel uit van de zogeheten 'Brede Nazorggroep'. Deze vrijwilligersgroep neemt deel aan de tweemaandelijks vrijwilligersvergaderingen. Deze vergaderingen zijn gericht op deskundigheidsbevordering, intervisie, evalueren en zo nodig bijsturen van begeleidingstrajecten en het bevorderen van de samenhang en onderlinge ondersteuning in de vrijwilligersgroep. Onze vrijwilligerscoördinator onderhoudt ook buiten deze vergaderingen nauw contact met onze vrijwilligers en heeft regelmatig evaluerende gesprekken met hen.

Vrijwilligers ontvangen via de landelijke afdeling Vrijwilligers & Kerkzaken van Exodus Nederland ondersteuning, begeleiding, deskundigheidsbevordering en een WA- en ongevallenverzekering. Een keer per jaar organiseert Exodus Nederland voor haar vrijwilligers de jaarvergadering. Een zinvolle én feestelijke ontmoeting met maaltijd.

Onze vrijwilligers ontvangen digitaal de maandelijkse vrijwilligersnieuwsbrief vanuit de landelijke afdeling Vrijwilligers & Kerkzaken en drie keer per jaar de papieren Exodus Info van de landelijke

vereniging SEN. Daarnaast ontvangen onze vrijwilligers twee keer per jaar de papieren lokale nieuwsbrief en de maandelijkse digitale nieuwsbrief van Exodus Den Haag. Evenals onze medewerkers kunnen onze vrijwilligers een beroep doen op de landelijke klachtenprocedure en de vertrouwenscommissie.

4.8.3 Vrijwilligersactiviteiten

In 2013 waren er 11 vrijwilligers actief bij Exodus Den Haag. De meerderheid van hen zette zich in voor de bewoners binnen het Exodushuis. Dit deden ze als gastvrouw/heer, sportvrijwilliger, kookvrijwilliger, trainer huishoudelijke vaardigheden, outdoorvrijwilliger of arbeidscoach. Daarnaast waren er ook een aantal nazorgvrijwilligers actief op het gebied van ondersteuning aan ex-gedetineerden buiten het Exodushuis. Tabel 10 biedt een beknopt overzicht van vrijwilligersactiviteiten in 2013.

Tabel 10: vrijwilligersactiviteiten in 2013

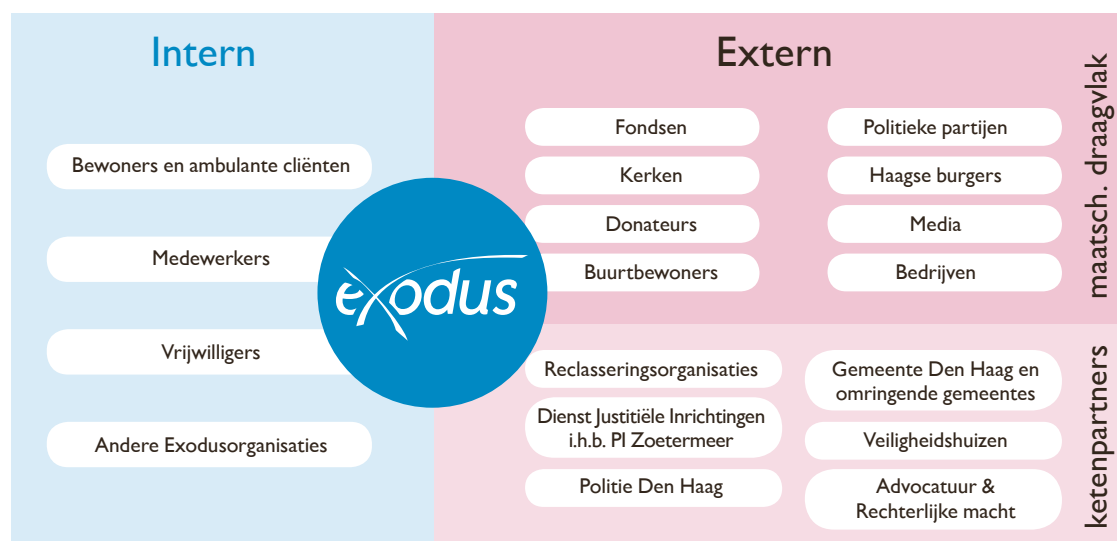
Binnenshuis	6 vrijwillige gastvrouwen/heren hebben op wekelijkse basis vier middagen per week de koffie-inloopuurtjes voor bewoners verzorgd
nazorgvrijwilligers	6 Vrijwilligers zijn op verschillende manieren als maatje gekoppeld aan onze doelgroep: <ul style="list-style-type: none"> - 1keer ondersteuning van een gezin met een gezinslid in detentie - 2 keer ondersteuning bij het zoeken naar werk en/of ene opleiding - 1 belastingzaken - 1 keer ondersteuning bij verhuizing, klussen en inkopen doen - 2 keer ondersteuning bij de administratie - 1 keer ondersteuning bij het zoeken van vrijetijdsbesteding - 1 keer bij computervaardigheden
Sport en Outdoor	1 vrijwilliger was betrokken bij de ondersteuning van de wekelijkse sportactiviteiten met bewoners
outdoor vrijwilliger	2 vrijwilliger was betrokken als assistent bij de outdoor activiteiten met bewoners

5. Omgang en communicatie met belanghebbenden

5.1 Algemeen

Exodus Den Haag vindt het belangrijk om met al haar belanghebbenden goed om te gaan en te communiceren. Om niet te conflicteren met de landelijke inspanningen op dit gebied maar hierop zo goed mogelijk aan te vullen, beperken wij ons in onze communicatie en omgang met belanghebbenden zoveel mogelijk tot lokale/regionale doelgroepen voor wie een specifieke samenwerking of binding met het Haagse Exodushuis voor de hand ligt. De communicatie met onze grootste financier, het ministerie van Veiligheid en Justitie, verloopt bijvoorbeeld grotendeels via onze landelijke vereniging Exodus Nederland. De belangrijkste belanghebbenden van Exodus Den Haag zijn weergegeven in figuur 3.

Figuur 3: belanghebbenden Exodus Den Haag

In hoofdstuk 4 zijn we nader ingegaan op onze omgang met medewerkers, vrijwilligers en collega-Exodusorganisaties. In hoofdstuk 6 en 7 gaan we in op onze omgang en communicatie met de belanghebbenden in de categorie 'financieel en maatschappelijk draagvlak'. In de paragrafen hieronder gaan we in op onze omgang en communicatie met twee centrale belanghebbenden: cliënten en ketenpartners.

5.2 Omgang en communicatie met bewoners en ambulante cliënten

Onze bewoners en ambulante cliënten zijn de kern van ons werk en daarmee de belangrijkste belanghebbenden van onze organisatie. Wij hechten er dan ook grote waarde aan dat wij op een goede manier met hen communiceren, dat zij voldoende inspraak hebben in de gang van zaken, en dat er gewerkt wordt met een effectief feedbackmodel tussen hen en onze medewerkers. Zowel bewoners

en ambulante cliënten kunnen een beroep doen op de klachtenprocedure zoals die staat beschreven in de landelijke bewonersgids.

Onze bewoners hebben momenteel inspraak in de gang van zaken binnen het Exodushuis via de tweewekelijkse bewonersvergadering. De bewonersvergadering geeft de bewoners de gelegenheid om wensen, behoeften en klachten te uiten. Het begeleiderteam is vertegenwoordigd in deze vergaderingen en gaat serieus met de suggesties vanuit de bewonersvergadering om. Suggesties worden vanuit de bewonersvergadering in de teamvergadering besproken. De eerstvolgende bewonersvergadering wordt vanuit het begeleiderteam gerapporteerd hoe er met de suggesties is omgegaan en wat de eventuele veranderingen zijn die worden doorgevoerd.

De organisatie wordt in de bewonersvergadering vertegenwoordigd door twee begeleiders die regelmatig vertellen over de laatste stand van zaken met betrekking tot vernieuwingen in het programma, de huisregels, de bewonersovereenkomst, praktische zaken of het beleid. Zo hebben de bewoners de gelegenheid om hierop te reageren en blijven zij op de hoogte van voor hen belangrijke zaken.

Voor cliënten die in een ambulant begeleidingstraject zitten verloopt deze communicatie en feedback momenteel grotendeels via zijn of haar persoonlijke begeleider en schaduwbegeleider. Nu het aandeel ambulante cliënten door de nieuwe ontwikkelingen verhoudingsgewijs groeit, willen we in het komende jaar zorg dragen voor een meer structurele en expliciete wijze van communicatie en feedback met hen.

In 2013 heeft er een klanttevredenheidsonderzoek plaatsgevonden onder zowel de bewoners van de exodushuizen als de cliënten die ambulant begeleid worden. De resultaten uit deze onderzoeken worden in 2014 gebruikt om de dienstverlening verder te verbeteren. De cliënten die ambulant begeleid worden hebben de kwaliteit van de dienstverlening gemiddeld een 8,4 gegeven. Het landelijk gemiddelde van alle organisaties in dezelfde branche is een 7,4. De bewoners van Exodus Den Haag gaven een gemiddelde score van 7,2. Het landelijk Exodus gemiddelde had een score van 7,3 en landelijk gemiddelde van alle organisaties in dezelfde branche is een 7,4.

5.3 cliëntenraad

In 2014 zal er landelijk een cliëntenraad georganiseerd worden, een van de bewoners van Exodus Den Haag zal hier aan deelnemen en op die manier de Exodusbewoners vertegenwoordigen. De cliëntenraad zal frequent bijeenkomen en zal overleg voeren met een tweetal directeurs uit het landelijk managers overleg.

5.4 Omgang en communicatie met ketenpartners

Exodus vormt een schakel in de keten tussen justitie, zorg en openbare orde en veiligheid. Om een krachtige en relevante schakel te kunnen zijn en blijven, is het belangrijk dat we op een goede manier communiceren met de verschillende betrokken organisaties. Regelmatig contact met ketenpartners verbetert de onderlinge afstemming en draagt bij aan snelheid en effectiviteit in de samenwerking. Dit komt de doelgroep en de maatschappij ten goede.

Voor Exodus Den Haag geldt dat we ons vooral concentreren op contacten met lokale en regionale ketenpartners omdat de landelijke vereniging Exodus Nederland zich al intensief bezig houdt met de

contacten op landelijk niveau. Het gaat hierbij vooral om contacten met lokale overheidsorganisaties, lokale reclasseringsorganisaties, lokale politie, de regionale afdeling van de Dienst Justitiële Inrichtingen en penitentiaire inrichtingen in de regio.

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste ketenpartners, de belangrijkste resultaten van onze samenwerking met hen en de belangrijkste overlegvormen in het afgelopen jaar. In 2014 willen we graag blijven investeren in deze bestaande relaties. Daarnaast willen we nieuwe contacten leggen met de randgemeentes van Den Haag, een ambitie die we ook vorig jaar al uitspraken maar waar we tot nu toe niet voldoende op hebben bereikt.

Tabel 10: samenwerking in de keten

<p>Reclasserings-organisaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • goede samenwerking en korte communicatielijnen • evaluatie van convenant afspraken • doorverwijzing reclasseringscliënten naar Exodus • verantwoording afleggen over onze resultaten 	<ul style="list-style-type: none"> • 2 keer per jaar werkoverleg op managementsniveau • 2 tot 3 keer per jaar clusteroverleg ex-delinquenten • frequente werkoverleggen tussen reclasseringswerkers en Exodus-begeleiders 	<p>Evaluatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door de korte lijnen kunnen we beter anticiperen op de behoeftes (maarwerk) van de bewoners. • Daarnaast evalueren we incidenten/bijzondere situaties, waardoor we van elkaar leren
<p>Gemeente Den Haag</p> <ul style="list-style-type: none"> • voldoende beschikbaarheid woningen voor uitstromende bewoners • aansluitende nazorg na detentie (in de overgang van verantwoordelijkheid van justitie naar gemeente) • aanmeldingen van bewoners • financiering van bewonersbegeleiding (bestuursdienst) • financiering deel van de exploitatiekosten 	<ul style="list-style-type: none"> • 5 keer per jaar overleg met de Coördinatiegroep Begeleid Wonen • frequent overleg tussen medewerkers van het bedrijfsbureau van het Veiligheidshuis en de begeleiders van Exodus • frequent contact tussen coördinator intake/aanmelding Exodus Den Haag en het Centraal Coördinatiepunt • 2 keer per jaar formeel overleg met de bestuursdienst van de gemeente (mbt subsidierelatie vrijwillige plaatsingen) • vaste contactpersoon bij OCW met betrekking tot de exploitatiesubsidie 	<p>Evaluatie:</p> <p>onze partner weet wat we doen, waar we voor staan en waar onze kracht als organisatie zit. op die manier hopen we ook de klangdurige subsidierelatie voort te kunnen zetten</p> <p>Door deze samenwerking bieden we de bewoner ook een reeel uitstroomperspectief. nl een woning, waardoor zij na Exodus een geresocialiseerde Hagenaar zijn.</p>
<p>Politie Den Haag</p> <p>grotere veiligheid op straat en in huis en waar mogelijk meer aandacht voor persoonlijke situatie van individuele bewoners</p>	<p>1 keer in de 6 weken (of vaker indien nodig) overleg met wijkagent en teamleider</p>	<p>Evaluatie:</p> <p>korte lijnen, waardoor zij snel oproepbaar zijn bij incidenten. daarnaast heeft de politie zicht op openstaande boetes (telex) voor dat een gijzeling plaats zal vinden wordt Exodus op de hoogte gebracht en kunnen we samen met de bewoner proberen het e.e.a. te regelen/op te lossen. Hierdoor hoeft veelal het traject niet afgebroken / beëindigd te worden.</p>

Dienst Justitiele Inrichtingen (Penitentiaire Inrichtingen)

- monitoren van afspraken en gevoerd beleid. Ruimte creëren/ behouden voor maatwerk binnen bestaande structuren.
- zorgen dat er voldoende en kwalitatief goede aanmeldingen (blijven) komen, voorlichting over het werk en de werkwijze van Exodus
- idem maar dan aan de jeugdkant.

- 1 keer in de 6 weken deelname door de directeur van Exodus Den Haag aan het Regionaal Penitentiair Programma Overleg (Penitentiaire Inrichting Administratie, Reclasseringsorganisaties en Exodushuizen Den Haag, Rotterdam en Leiden)
- frequent contact tussen coördinator Intake/aanmelding van Exodus Den Haag en de trajectbegeleiders TR, Medewerkers Maatschappelijk Werk (MMD), geestelijk verzorgers
- enkele keren contact gehad met Justitiële Jeugdinstelling Hartelborgt en Teylingerend om de aansluiting aan de instroomkant te verbeteren.

Evaluatie:

Kennis van (evt. nieuwe) wet en regelgeving
Exodus bij DJI duidelijk op te kaart zetten en houden

samen met DJI, 3RO en Exodus onderzoeken waar kansen en mogelijkheden zitten om het spanningsveld tussen strakke regels (justitie) en resocialisatie (Exodus) op te lossen/vorm te geven.

de meerwaarde is naast hetgeen beschreven bij DJI, ook om samen te onderzoeken hoe Exodus in de PI kan opereren en of we al kunnen starten in de inrichting

6. Externe communicatie

6.1 Communicatiebeleid

Onbekend maakt onbemind of zelfs gevreesd. Dit geldt zeker voor (ex-)gedetineerden die voortdurend geconfronteerd worden met maatschappelijke oordelen en vooroordelen. Om het maatschappelijk draagvlak voor onze doelgroep en voor het werk van Exodus te versterken, investeren wij daarom in communicatie en voorlichting. Wij proberen hiermee de mens achter het delict beter in beeld te brengen, de problematiek waar mensen na detentie mee te maken krijgen beter te belichten, en de rol die Exodus Den Haag voor ex-gedetineerden en de samenleving kan spelen te onderstrepen.

Exodus Den Haag is bovendien een particuliere organisatie met een maatschappelijke doelstelling en een publieke functie. Ons werk wordt gefinancierd vanuit belastinggeld en giften van particulieren, kerken, bedrijven en fondsen. Wij vinden het daarom belangrijk om aan onze directe financiers maar ook aan het brede publiek in de regio Haaglanden op een transparante manier verantwoording af te leggen over wat wij doen en waarom wij dit doen.

Wij streven ernaar niet te conflicteren met de landelijke inspanningen op het gebied van communicatie, maar deze zo goed mogelijk aan te vullen met de beperkte capaciteit die wij daarvoor beschikbaar hebben, in 2013 was dit circa 0,15 fte. Als Exodus Den Haag beperken wij ons in onze communicatie dan ook tot lokale en regionale doelgroepen voor wie een specifieke samenwerking of binding met het Haagse Exodushuis voor de hand ligt:

- Buurtbewoners
- Individuele donateurs
- Lokale bedrijven
- Lokale politieke partijen
- Charitatieve fondsen
- Kerken en andere religieuze organisaties
- Kerken en andere religieuze organisaties
- Haagse samenleving
- Media

Informereren en maatschappelijk verantwoording afleggen over ons werk en onze doelgroep is zoals gezegd de belangrijkste motivatie voor onze inspanningen op dit gebied. Uiteraard hopen we dat een grotere zichtbaarheid ook leidt tot een toename in donaties, iets wat bevestigd lijkt te worden door de stijgende opbrengst in particuliere en kerkelijke giften waarover u meer leest in hoofdstuk 7. In het afgelopen jaar is er minder aandacht besteed aan externe communicatie dan in voorgaande jaren. In 2014 willen we de intensiteit, breedte en kwaliteit van onze communicatie terugbrengen op het niveau van 2012 en 2011 (zie ook tabel II).

6.2 Activiteiten en uitingen

In 2013 wilden we inzetten op een consolidatie van de intensiteit, breedte en kwaliteit van onze communicatie-uitingen. Doordat de medewerker communicatie in het afgelopen jaar ingezet is voor de uitvoering van diverse projecten (met name DOEL en Restart) is er tijdelijk minder aandacht besteed

aan algemene externe communicatie-doelstellingen. Daarom zijn diverse doelstellingen wat betreft de frequentie en breedte van de communicatie in het afgelopen jaar niet behaald.

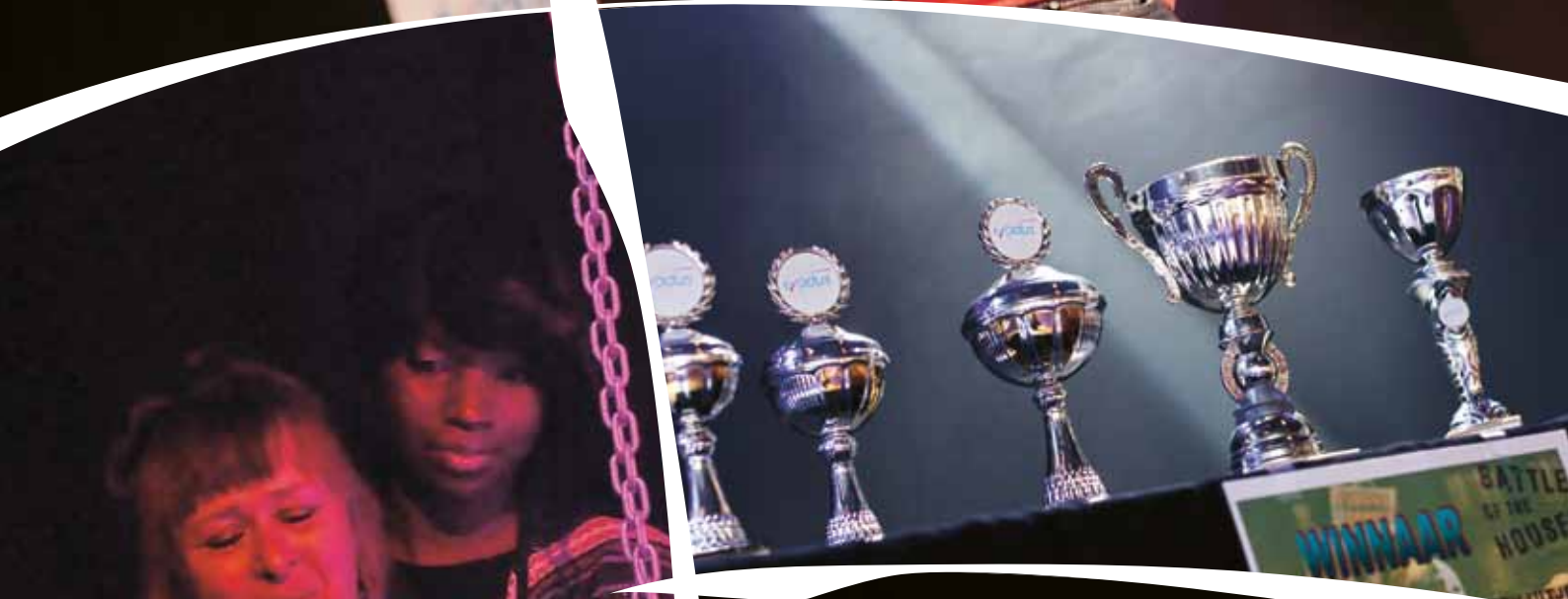
Tabel 11 communicatie-uitingen

Evenementen:		
Wat	2013	ambities 2014
Exodus themadiensten en informatiebijeenkomsten in diverse kerken	Thema-avond en collecte in de Doopsgezinde Gemeente Den Haag. Collecte kerk van Delfgauw voor Exodus	In ten minste drie kerken bijdragen aan themabijeenkomsten (bij voorkeur gekoppeld aan een collecte
Bijzondere projecten	Oranje Fonds, Exodus Den Haag is genomineerd in de categorie 'Helpende Handen' Nationale Nederlanden NN-initiatief 'Wij&de Maatschappij', Toekomstdroomexpositie op diverse plekken.	Deelname aan NL Doet en Burendag (van het Oranje Fonds)
Studiemarkt	Studiedag Hogeschool Breda bezocht	Exodus vertegenwoordigt op ten minste 1 studiedag
Publicaties		
Wat	2013	ambities 2014
Papieren Kwartaalnieuwsbrief	2 afleveringen (maart en april) verzonden naar ruim 850 relaties per keer. Ontvangers: donateurs, kerken, fondsen, ketenpartners, werkgevers, verwijzers, buurtbewoners, (oud-)vrijwilligers en andere geïnteresseerden	2 afleveringen naar 850 relaties
Digitale maandelijke nieuwsbrief:	2 afleveringen verzonden naar 163 geabonneerden (opt-in) waaronder donateurs, kerken, fondsen, ketenpartners, werkgevers, verwijzers buurtbewoners, (oud-)vrijwilligers en andere geïnteresseerden	Uitbreiding naar minimaal 200 geabonneerden, frequentie terugbrengen naar maandelijks.
Jaarverslag	Jaarverslag 2012 online gepubliceerd en via aankondigingskaart verspreid onder alle ketenpartners, subsidieverstrekkers (gemeente en overheid), fondsen en andere geïnteresseerden	Jaarverslag 2013 online gepubliceerd en via aankondigingskaart verspreid onder alle ketenpartners, subsidieverstrekkers (gemeente en overheid), fondsen en andere geïnteresseerden
Medewerking aan landelijke Toekomstdroomkalender	Oplage van 150 in Den Haag o.a. verspreid onder donateurs en ketenpartners	Opnieuw medewerking aan een opvolger van de landelijke toekomstdroomkalender

On-line		
Wat	2013	ambities 2014
Landelijke Website	(www.exodus.nl/denhaag) Up to date gehouden voor wat betreft de Haagse informatie en doorverwijzing naar onze lokale weblog voor het laatste nieuws. De landelijke website is het startpunt voor alle mogelijk geïnteresseerden vanaf waar met o.a. doorverwezen kan worden naar lokale uitingen. Aantal individuele bezoekers op de Haagse pagina's van de landelijke website: 150 per maand.	In 2014 wil de landelijke vereniging een nieuwe website lanceren met meer flexibiliteit en ruimte voor lokale input van huizen.
Lokale Weblog	(www.exodusdenhaag.nl) Belangrijkste rol is het functioneren als achterligger bij de digitale nieuwsbrief en updates via sociale media. In 2013 is naast nieuws, ook meer algemene informatie toegevoegd over de organisatie, met name gericht op potentiële donateurs en vrijwilligers. De weblog is in 2013 op minimaal tweemaandelijks basis van nieuwe berichten voorzien De weblog is in 2013 bezocht door 1096 individuele bezoekers	In 2014 willen we lokale weblog aanpassen aan onze nieuwe organisatiestructuur: sinds de fusie met Exodus Leiden zijn we Exodus Zuid-Holland West. De nieuwe website moet ruimte geven aan beide huizen, het ambulante werk, de diverse projecten en zoveel mogelijk ook aan de samenwerking in de regio Zuid-Holland met Exodus Rotterdam. We willen qua bezoekersaantallen minimaal groeien naar 2000 indiv. bezoekers. Minimaal 2 updates per maand, bij voorkeur 3 tot 4 updates, altijd ook gekoppeld aan verspreiding via twitter, linkedin en facebook. Verder uitbreiden van de achtergrondinformatie voor de volgende doelgroepen: <ul style="list-style-type: none"> • (potentiële) klanten • (potentiële) verwijzers • (potentiële) donateurs en vrijwilligers
Sociale media	Verder gegaan met het inzetten van van sociale media Facebook (92 vrienden op 31/12/13), linked in (294 contacten op 31/12/13) en Twitter (214 volgers op 31/12/13). Doelgroepen deels zelfde als overige papieren en digitale uitingen, maar hierbinnen sprake van een iets jongere doelgroep	Doorgaan met inzetten van sociale media en onderzoeken hoe deze media beter ingezet kunnen worden voor donateurswerving (fondsenwerving 2.0). Streven naar een verdubbeling van facebookvrienden (180), linkedin contacten (580) en twittervolgers (400)

Externe Media		
Wat	2013	ambities 2014
Persberichten	3 Persberichten verzonden naar ruim 15 lokale en landelijke media n.a.v. financiële ondersteuning van verschillende fondsen voor de projecten DOEL 2.0 en Restart. Helaas hebben deze persberichten niet geleid tot concrete media-aandacht.	Nieuwswaardige activiteiten, ontwikkelingen of projecten actiever aangrijpen voor het verzenden van een persbericht. Streven is 4 persberichten in 2014 leidend tot tenminste 8 vermeldingen in de lokalen en/of landelijke media

7. Fondsenwerving

7.1 Fondsenwervingsbeleid

Naast de financiering die we van de landelijke en gemeentelijke overheid krijgen, is Exodus Den Haag afhankelijk van fondsenwerving uit andere bronnen om haar werk te kunnen financieren. Het gaat hierbij voornamelijk om het mogelijk maken van innovatieve projecten en de financiering van de begeleiding van ex-gedetineerden die zich zonder justitiële titel aanmelden bij Exodus. We streven naar een jaarlijkse groei van 10 procent in de verkregen donaties voor deze twee bestemmingen.

We richten ons voor onze fondsenwerving op charitatieve vermogensfondsen, kerken, bedrijven en particuliere donateurs. De giften die we van hen krijgen zijn altijd geoormerkt voor projecten of vrijwillige plaatsingen. In de benadering van fondsen en donateurs streven we naar een goede afstemming met de landelijke vereniging Exodus Nederland om te voorkomen dat fondsen en donateurs van verschillende kanten benaderd worden en zich overvraagd kunnen gaan voelen.

Wij streven naar een open en transparante communicatie met de fondsen en donateurs die ons steunen. Mede daarom besteden we veel aandacht aan een goede inhoudelijke en financiële projectverslaglegging richting de fondsen en besteden we in onze nieuwsbrieven en op onze weblog veel aandacht aan de diverse projecten. Ook in 2013 blijven we dit doen voor de nieuw te starten projecten.

Ten slotte streven we naar een dusdanige groei in de financiële steun van charitatieve fondsen zodat de projecten DOEL 2.0, Restart een onderdeel van ons begeleidingsprogramma kan blijven en we in 2014 van start kunnen gaan met het project. We streven naar een stijging van 10% in de totale giften van fondsen en overige donateurs.

7.2 Fondsenwervende activiteiten en resultaten 2013

Prioriteiten in de fondsenwerving waren in het afgelopen jaar het sluitend krijgen van de financiële dekking voor de projecten DOEL 2.0 en Restart. We zijn hierin geslaagd en beide projecten zijn in het tweede kwartaal van 2013 van start gegaan. We hebben dit jaar, met min of meer gelijke inzet ten opzichte van vorig jaar, de opbrengst van algemene (d.w.z. niet projectgebonden) giften van donateurs, kerken en bedrijven zien stijgen. De betrokkenheid van particulieren, kerken en bedrijven is heel belangrijk voor Exodus. Ook de laatste tijd zijn er weer een aantal bijzondere initiatieven gestart om ons te steunen. Zo heeft de Albert Heijn op de Frederik Hendrik Laan in Scheveningen tijdelijk een donatiebox voor Exodus Den Haag naast de statiegeldautomaat geplaatst.

Tabel 12: Fondsenwervende activiteiten 2013

Gericht op:	Activiteiten	Resultaten
charitatieve fondsen:	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling van een projectplan gericht op versterking van de sleutel Werk (i.s.m. Exodus Leiden en Visie-R). • Aanvullende fondsenwerving DOEL • Aanvullende fondsenwerving Restart • Fondsenwerving voor het opzetten van een vrijwilligersteam rondom de outdooractiviteiten 	<ul style="list-style-type: none"> • Nog steeds in ontwikkeling, reeds beperkte financiële steun ontvangen (en gereserveerd) • Gerealiseerd • Gerealiseerd • Gerealiseerd <p>Zie tabel 13 voor details</p>
donateurs:	<ul style="list-style-type: none"> • Verspreiden machtigingskaart en acceptgiro naar 850 geadresseerden (2 keer in 2013, via de nieuwsbrief) • Oproepen tot steun via kerken (tijdens Exodus themadiensten) • Oproep tot donaties in onze tweejaarlijkse digitale nieuwsbrieven en 2 papieren nieuwsbrieven 	Zie tabel 14 voor details

Tabel 13: Ontvangen projectsubsidies van fondsen in 2013

Project	Bedrag	Status
Restart	29.200	ontvangen
DOEL 2.0	82.700	ontvangen
DOEL vrijwilligersteam	8.000	ontvangen
SROI-analyse Restart	20.000	ontvangen
Wij en de maatschappij	9.000	ontvangen
Zware deuren (afrekening)	440	ontvangen
Totaal	149.340	ontvangen

Tabel 14: Verkregen niet-projectgebonden giften

	2013	2012	2011
Kerken	29.602	25.658	21.433
Particulieren	14.741	4.263	3.596
Bedrijven	0	0	2.372
Fondsen	354	40	1.550
Totaal	44.697	29.997	28.551

8. Vooruitblik

8.1 Ambities

In de voorgaande hoofdstukken zijn per onderwerp de ambities voor het komende jaar benoemd. We zetten de belangrijkste hieronder nog eens op een rijtje:

Begeleidingsresultaten:

- Voor de komende periode richten we ons weer op een stabilisatie in het percentage vrijwillige plaatsingen, wederom te financieren uit de hiervoor geormerkte bestemmingsreserve.
- Voor het komende jaar streven we naar een verdere stijging van de positieve uitstroom ten kosten van de negatieve uitstroom. Gezien de verwachte start van de projecten DOEL 2.0 en Restart verwachten we de positieve uitstroom in 2014 te kunnen laten stijgen naar ten minste 50%.
- Steiging van het aantal ambulante begeleidingstrajecten naar 20.

Projecten 2014

In 2014 zullen wij ons in ieder geval bezighouden met de volgende projecten:

- Voortzetting Restart (looptijd t/m eind 2014)
- Voortzetting DOEL (looptijd t/m mei 2015)
- Maatjesproject Hand in Hand (looptijd t/m 2014)

Daarnaast richten we ons op de ontwikkeling van en het vinden van financiering voor projecten gericht op:

- Kwaliteitsverbetering van de Exodussleutel 'Werk'.
- Intensievere betrokkenheid van Exodus tijdens detentie om uitstroom beter voor te bereiden (In-Zorg)
- Herinrichting en opknappen van de achtertuin
- Specialistische begeleiding voor bijzondere sub-doelgroepen onder onze residentiële en ambulante cliënten
- Meer duurzaamheid en milieubewustzijn binnen Exodus

Kwaliteitsmanagement

In 2014 willen wij:

- Onze interne plannings- en controlecyclus verder verbeteren en formaliseren.
- certificering behouden
- Het kwaliteitshandboek van Den Haag samenvoegen met die van Exodus Leiden, om zo te komen tot 1 gezamenlijk handboek.

Medewerkers:

- Uitvoeren medewerkerstevredenheidsonderzoek
- Betere structurering, explicitering en borging van het feedbackmodel binnen de organisatie.

Vrijwilligers

- Verdubbeling van het aantal betrokken vrijwilligers en het in gang zetten van de daarvoor benodigde wervingsacties
- Onderzoeken hoe we beter gebruik kunnen maken van de mogelijkheid om via vrijwilligersorganisatie als Stichting Present en Serve the City vrijwilligers op basis van afgebakende klussen te betrekken bij onze doelgroep.
- Instellen en uitvoeren vrijwilligerstevredenheidsonderzoek en de uitkomsten daarvan gebruiken in ons vrijwilligersbeleid
- Vrijwilligers inzetten als maatje binnen het huidige Exodus programma

Bewoners

Een cliënttevredenheidsonderzoek onder zowel bewoners en ambulante cliënten en op basis daarvan eventuele verbeteringen in onze omgang en communicatie met deze belanghebbenden doorvoeren.

Ketenpartners

In 2014 willen we graag blijven investeren in de bestaande relaties met ketenpartners. Ook willen we nieuwe contacten leggen met de randgemeentes van Den Haag en Leiden

Communicatie en fondsenwerving

- Huidige intensiteit, breedte en kwaliteit van onze communicatie-uitingen op terugbrengen op het niveau van 2012.
- Een stijging van 10% in de totale giften van fondsen en overige donateurs.

8.2 Analyse van financiële kansen en bedreigingen

In 2013 heeft Exodus Den Haag een negatiever resultaat dan begroot. Dit heeft een aantal oorzaken. Er zijn minder nachten gerealiseerd en vergoed, doordat de subsidie gemaximeerd is. Daarnaast is er gekozen om te investeren op de maatschappelijke trend van extramuralisering in de regio door het opzetten en uitbouwen van een ambulant begeleidingsteam. De meeste (personele) kosten zijn betaald door Exodus Den Haag, terwijl de meeste inkomsten zijn binnen gekomen en geboekt in het resultaat van Exodus Leiden. Ook heeft de directeur van Den Haag in 2013 extra uren gewerkt om de samenwerking en aankomende fusie verder vorm te geven, deze kosten zijn eveneens in het resultaat van Exodus Den Haag verwerkt. Met de raden van toezicht van Exodus Den Haag en Exodus Leiden is in 2013 besloten deze kosten en inkomsten niet in detail uit te splitsen, omdat er een besluit genomen is om de samenwerking per 1 januari 2014 te bestendigen middels een fusie. Om deze redenen is het van belang om naast deze jaarrekening ook de jaarrekening van Exodus Leiden te lezen.

8.2 Begroting 2014

	Begroting 2014	Begroting 2013		
	Zuid-Holland West €	Totaal €	Den Haag €	Leiden €
Opbrengsten				
Ministerie van Veiligheid en Justitie	1.176.717	1.340.656	880.572	460.084
Overige Inkomsten	759.697	382.248	146.288	235.960
Totaal opbrengsten	1.936.414	1.722.904	1.026.860	696.044
Kosten				
Personeelskosten	1.520.283	1.279.392	696.142	583.250
Materiele kosten	279.650	417.339	310.339	107.000
Programmakosten	156.772	40.830	15.480	25.350
Overige kosten	33.325	33.534	25.910	7.624
Totaal kosten	1.990.030	1.771.095	1.047.871	723.224
Bedrijfsresultaat	(53.616)	(48.191)	(21.011)	(27.180)
totale rentebaten en -lasten	13.500	13.500	7.500	6.000
Exploitatieresultaat	(40.116)	(34.691)	(13.511)	(21.180)

Jaarrekening 2013
Stichting Exodus Den Haag

Balans per 31 december 2013 (na resultaatbestemming)

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€
Activa		
Materiële vaste activa	109.614	137.100
Totaal vaste activa	109.614	137.100
Vorderingen	211.501	40.580
Liquide middelen	471.814	522.901
Totaal vlottende activa	683.315	563.481
Totaal Activa	792.929	700.581
Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	78.183	87.274
Bestemmingsreserve	446.800	474.000
Totaal eigen vermogen	524.983	561.274
Kortlopende schulden	267.946	139.307
Totaal Passiva	792.929	700.581

Exploitierekening over 2013

	Exploitatie 2013 €	Begroting 2013 €	Exploitatie 2012 €
Opbrengsten			
Subsidies	1.010.950	880.572	978.005
Giften	44.697	37.500	29.997
Overige opbrengsten	88.525	108.788	59.447
Totaal opbrengsten	1.144.172	1.026.860	1.067.450
Kosten			
Personeelskosten	801.759	696.142	731.215
Afschrijvingskosten	27.486	25.110	26.750
Programmakosten	22.747	15.480	21.751
Onkosten Vrijwilligers	1.371	800	648
Algemene kosten	332.776	310.339	321.294
Totaal kosten	1.186.140	1.047.871	1.101.659
Bedrijfsresultaat	-41.967	-21.011	-34.209
Totaal rentebaten en rentelasten	5.676	7.500	6.039
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-36.291	-13.511	-28.170

Het bestuur stelt voor het resultaat als volgt te bestemmen:

Toevoeging bestemmingsreserve	60.000	0	32.366
Onttrekking bestemmingsreserve	-87.200	0	-47.135
Toevoeging bestemmingsfonds	0	0	0
Onttrekking bestemmingsfonds	0	0	0
Mutatie algemene reserve (saldo)	-9.091	-13.511	-13.401
	nadelig	nadelig	nadelig

Toelichting

Exodusorganisatie

Stichting Exodus Den Haag is onderdeel van de Exodus organisatie.
Stichting Exodus Den Haag is statutair gevestigd te 's-Gravenhage.

Het adres van de stichting is Frankenslag 162-166, 2582 HX te Den Haag.

Exodus bestaat uit elf landelijke Exodushuizen, die werken vanuit dezelfde missie. Alle Exodushuizen zijn lid van Vereniging Samenwerkingsverband Exodus Nederland.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving, zoals opgenomen in de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde. Baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten nemen we op als deze de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen nemen we op als deze hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar en voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa waarderen we tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen op basis van verwachte economische levensduur en eventuele restwaarde en onder aftrek van ontvangen investeringssubsidies.

Onderhoudskosten van materiële vaste activa brengen we ten laste van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de classificatie rekening gehouden.

Schulden

Schulden waarderen we tegen nominale waarde.

Resultaatsbepaling

- Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de baten en lasten.
- Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben uitgaande van historische kosten.
- Lasten worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn.
- Baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.
- Subsidie baten worden als gerealiseerd beschouwd als prestaties uit de subsidievoorwaarden gerealiseerd zijn.

Afschrijvingslasten

Deze bepalen we op basis van de lineaire afschrijvingen die plaatsvinden op basis van de verwachte economische levensduur en eventuele restwaarde.

Pensioenregeling

De pensioenregeling wordt gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De pensioenverplichtingen waarden we volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de exploitatie rekening verantwoord.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst beoordelen we of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de stichting en worden in de balans opgenomen in een voorziening. Een pensioenvordering nemen we op in de balans als de stichting beschikkingsmacht heeft over de pensioenvordering als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen van de pensioenvordering zullen toekomen aan de stichting, en als de pensioenvordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Toelichting op de balans*Materiële vaste activa*

Alle materiële vaste activa worden volledig afgeschreven (zonder restwaarde) in de genoemde termijnen.

(afschrijvingstermijn in jaren)	Verbouwing	Inventaris	Installaties	Automatisering	Totaal
	10	5	5	3	
Aanschafwaarde per 31-12-12	126.618	54.435	29.551	15.291	225.896
Geaccum afschr. per 31-12-12	32.165	26.040	19.273	11.319	88.797
Boekwaarde per 31-12-12	94.453	28.395	10.278	3.972	137.098
Investeringen	0	0	0	0	0
Afschrijvingen (in x jaar)	12.662	9.362	3.723	1.739	27.486
Aanschafwaarde per 31-12-13	126.618	54.435	29.551	15.291	225.896
Geaccum afschr. per 31-12-13	44.827	35.402	22.996	13.058	116.283
Boekwaarde per 31-12-13	81.791	19.033	6.555	2.233	109.612

Vorderingen

	2013	2012
	€	€
Nog te ontvangen bedragen	15.084	16.400
Groepinterne lening u/g	175.000	0
Vordering subsidie gemeente Den Haag OCW	10.000	10.733
Vooruitbetaalde bedragen	11.417	13.447
Totaal vorderingen	211.501	40.580

In 2013 is 175.000 euro als lening verstrekt aan het Samenwerkingsverband Exodus Nederland tegen een rentevergoeding van 3% per jaar. Er is geen aflossingstermijn vastgelegd.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit diverse banktegoeden en een kas op kantoor. Van het totaal werd 425.000 euro in de vorm van een spaarrekening aangehouden. Dit geld is direct opneembaar.

Eigen Vermogen

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

Algemene Reserve	2013	2012
	€	€
Stand per 1 januari	87.274	100.675
Resultaat lopend jaar	-9.091	-13.401
Stand per 31 december	78.183	87.274
<hr/>		
Bestemmingsreserves	2013	2012
<i>Continuïteitsreserve</i>		
Stand per 1 januari	360.000	360.000
+ toevoegingen	0	0
- onttrekkingen	0	0
Stand per 31 december	360.000	360.000
<hr/>		
<i>Reserve nieuwe activiteiten</i>		
Stand per 1 januari	14.000	20.769
+toevoegingen	0	0
-onttrekkingen	14.000	6.769
Stand per 31 december	0	14.000
<hr/>		
<i>Reserve opleidingen</i>		
Stand per 1 januari	0	8.000
+toevoegingen	0	0
-onttrekkingen	0	8.000
Stand per 31 december	0	0
<hr/>		
<i>Reserve vrijwillige plaatsingen</i>		
Stand per 1 januari	100.000	100.000
+toevoegingen	60.000	32.366
-onttrekkingen	73.200	32.366
Stand per 31 december	86.800	100.000
<hr/>		
Totaal Bestemmingsreserves	446.800	474.000

Continuïteitsreserve

Het bestuur heeft besloten dat het eigen vermogen een zodanige omvang moet hebben dat in geval van terugloop van de externe inkomensstromen er circa 50% van de personeelskosten gedekt zijn. Daarmee kunnen de loonkosten circa 6 maanden doorbetaald worden. Met de reserve van Exodus Den Haag en die van Exodus Leiden (281.000) komt de dekkinggraad met de vastgestelde begroting 2014 (Exodus Zuid-Holland West) op 42,1%. De begroting van 2015 geeft aan dat de dekkinggraad met deze reserves zal stijgen tot 47,8%. Streven is om in 2016 weer een dekkinggraad van 50% te realiseren.

Reserve nieuwe activiteiten

In 2011 is deze reserve gevormd om in de toekomst de mogelijkheden voor een aantal nieuwe activiteiten te onderzoeken.

Ten behoeve van de projecten DOEL en Restart laten we deze reserve vrijvallen om de eigen bijdrage te dekken.

Reserve vrijwillige plaatsingen

De reserve is gevormd om in toekomstige jaren 'vrijwillige' bewoners op te kunnen nemen. Naar alle waarschijnlijkheid worden deze bewoners in de toekomst niet of zeer beperkt betaald door het ministerie van Veiligheid en Justitie en de gemeente.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

	2013	2012
	€	€
Groepsinterne schulden	51.126	33.054
Schulden aan bewoners	15.612	7.808
Te bet. vakantiegeld en dagen	76.593	66.480
Vooruitontvangen subsidie Stichting T.I.B.O	0	3.714
Vooruitontvangen subsidie Onderwijsfonds	0	360
Vooruitontvangen subsidie Restart	31.236	0
Vooruitontvangen subsidie DOEL 2.0	89.060	25.000
Overlopende passiva	4.319	2.890
Totaal kortlopende schulden	267.946	139.307

De rekening courant mutaties hebben met name betrekking op lonen, sociale lasten, loonheffing en ontvangen subsidies.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De jaarhuur van de Frankenslag bedraagt 87.706 euro. De looptijd van het huurcontract is één jaar en wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd.

De jaarhuur van de Sneeuwbalstraat bedraagt 8.350 euro. Het contract is afgesloten voor onbepaalde tijd. In 2014 zal tijdens de ALV een besluit genomen worden over de verdeling van de resterende opbrengst uit justitiële nachten.

Toelichting op de exploitatierekening

Opbrengsten

De subsidiebatens zijn als volgt te splitsen

	2013 €	2012 €
Subsidie ministerie van VenJ voor plaatsing bewoners	752.427	784.022
Subsidie ministerie van VenJ voor coördinatie vrijwilligers	5.500	5.500
Gemeente Den Haag OCW	100.001	107.334
Gemeente Den Haag BSD	4.445	19.655
Gemeente Den Haag correctie voorgaand jaar	0	-619
Stichting T.I.B.O.	1.750	941
Subsidie PKN te 's-Gravenhage	17.732	17.307
Subsidie Project DOEL	35.640	0
Subsidie Restart	49.000	0
Subsidie Project nazorg	34.655	0
Subsidie Jongeren project	0	31.051
Subsidie Project Exofit	0	3.000
Subsidie project Zware Deuren	0	2.760
Subsidie project Toekomst in Beeld	0	580
Subsidie project Buitenkans	9.800	6.400
Overige subsidies	0	75
Totaal subsidies	1.010.950	978.005

De subsidie van het ministerie van Veiligheid en Justitie voor de deelname van (ex-) gedetineerden is ontvangen voor de gehele Exodus organisatie. De subsidie verstrekt een vergoeding per dag voor het verblijf in een Exodushuis. De subsidie wordt doorberekend aan de lokale stichtingen op basis van het door het ministerie bepaalde tarief gekoppeld aan het aantal gerealiseerde nachten. De subsidie moet jaarlijks worden aangevraagd. De subsidies van het ministerie van Veiligheid en Justitie worden definitief vastgesteld op basis van een verantwoording van de bezetting waarbij een maximum van toepassing is. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening is de definitieve subsidie nog niet vastgesteld.

De subsidie van het ministerie van Veiligheid en Justitie is gemaximeerd. Door de groei van het aantal bedden binnen Exodus worden niet alle gemaakte nachten uitbetaald uit de subsidie. De subsidie is volgens een intern verdeelmodel verdeeld. Exodus Den Haag heeft hierdoor 20.673 euro aan gemaakte nachten niet vergoed gekregen.

	2013 €	2012 €
Subsidie ministerie van VenJ voor plaatsingen bewoners	773.100	912.875
Niet uitbetaalde subsidie	-20.673	-128.854
Netto subsidie ministerie van VenJ voor plaatsingen bewoners	752.427	784.022

De subsidie van het ministerie van Veiligheid en Justitie voor het vrijwilligersnetwerk wordt toegekend aan de gehele Exodus organisatie. De subsidie wordt voor een deel doorberekend aan de lokale stichtingen ter dekking van gemaakte onkosten om de vrijwilligers aan te sturen en voor de gemaakte onkosten. De subsidie moet jaarlijks worden aangevraagd.

De subsidie 2013 van de gemeente Den Haag werd verleend met beschikking ABBA/3019362/VGZ-960 d.d. 24 april 2013, bedraagt maximaal 100.000 euro. Van deze subsidie is 90% als voorschotten ontvangen, een vordering van 10.000 euro resteert.

Giften

	2013 €	2012 €
Giften van particulieren	14.741	4.263
Giften van ondernemingen	0	76
Giften van kerken	29.602	25.658
Giften van fondsen	354	0
Totaal giften	44.697	29.997

Overige Baten

	2013 €	2012 €
Opbrengst eigen bijdrage begeleidingskosten	52.446	58.709
Opbrengst DForZo ambulante begeleiding	32.679	0
Overige baten	3.401	738
Totaal overige baten	88.525	59.447

De opbrengsten eigen bijdrage begeleidingskosten betreft de eigen bijdrage die bewoners betalen voor de begeleiding in het Exodushuis

Personeelskosten

	2013 €	2012 €
Salariskosten	606.910	557.972
Terugontvangen ziekengeld	-17.637	-26.186
Ontvangen loonsubsidie	0	-898
Sociale lasten	147.096	135.093
Overige personeelskosten	63.578	60.853
Inhuur derden	1.812	4.381
Totaal personeelskosten	801.759	731.215

Personele kosten worden opgenomen onder aftrek van verkregen personele subsidies. In 2013 waren er gemiddeld 12,12 fte (2012: 12,28 fte) in dienst van de Stichting Exodus Den Haag.

Sociale lasten

	2013	2012
	€	€
Pensioenpremie	56.804	51.845
Overige sociale lasten	90.291	83.248
Totaal sociale lasten	147.096	135.093

De Raad van Toezicht heeft het beleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was in december 2012.

Bij de bepaling van de bezoldiging van de directeur en de vaststelling van zijn beloning wordt de directie inschaling van de CAO Welzijn & Maatschappelijke dienstverlening toegepast.

Naam	E. Deij
Functie	Directeur
Dienstverband	
Aard	Onbepaalde tijd
Uren	Voltijd (36 uur)
Parttime percentage	100%
Periode	01-01-2013 tot en met 31-12-2013
Bezoldiging (in euro's)	
Jaarinkomen:	
Bruto loon	58.728
Vakantiegeld	4.543
Eindejaarsuitkering	5.264
<i>Totaal jaarinkomen</i>	68.607
SV lasten (werkgeversdeel)	8.248
Onbelaste vergoedingen	4.752
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	9.236
<i>Totaal overige lasten en vergoedingen</i>	22.236
Totaal bezoldiging 2013	90.843

Het inkomen van de directeur is ruim binnen de grens van Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en ook binnen de grens van de norm van het VFI.

De Raad van Toezicht bestaat uit vrijwilligers en ontvangt geen bezoldiging.

Afschrijvingskosten

	2013	2013
	€	€
Afschrijving op gebouwen en verbouwingen	12.662	12.662
Afschrijving op installaties	3.723	3.723
Afschrijving inventaris	9.362	9.199
Afschrijving op automatiseringsapparatuur	1.739	1.165
Totaal afschrijvingen	27.486	26.750

Programmakosten

	2013	2012
	€	€
Huishoudelijke kosten	2.140	2.329
Bewonerskosten	15.593	14.736
Bewonersactiviteiten	5.015	4.686
Totaal programmakosten	22.747	21.751

Programmakosten zijn alle direct aan bewoners en bewonersactiviteiten gerelateerde kosten.

Algemene kosten

	2013	2012
	€	€
Huisvestingskosten	158.695	147.611
Teruggave OZB voorgaande jaren	0	-11.800
Public relations kosten	3.199	5.528
Verenigingsbijdrage Exodus Nederland	135.437	141.124
Communicatiekosten	6.668	10.362
Advies- en accountantskosten	9.709	7.413
Bestuurskosten	1.211	1.481
Kosten automatisering	9.073	9.414
Overige algemene kosten	8.784	10.161
Totaal algemene kosten	332.776	321.294

De verenigingsbijdrage Exodus Nederland wordt door Exodus Nederland ingehouden op de subsidie voor de gemaakte justitiële nachten.

Exodus Nederland verricht activiteiten voor alle Exodushuizen op het gebied van:

- Missie;
- Identiteit;
- Kwaliteit;
- Deskundigheidsbevordering;
- Financiële administratie en personeelszaken;
- PR, communicatie en rapportage;
- Vertegenwoordiging naar landelijke subsidiegevers en overheden;
- Vertegenwoordiging naar grote fondsen;
- Vertegenwoordiging naar instituten zoals Kerken, werkgeversorganisaties;
- Coördinatie vrijwilligers;
- Inhoud van het begeleidingsprogramma.

Mutatie bestemmingsreserve

	2013	2012
	€	€
.....		
Toevoeging continuïteitsreserve	0	0
Toevoeging reserve opleidingen	0	0
Toevoeging reserve vrijwillige plaatsingen	60.000	32.366
.....		
Totaal toevoeging bestemmingsreserve	60.000	32.366
.....		
Onttrekking reserve nieuwe activiteiten	14.000	6.769
Onttrekking reserve opleidingen	0	8.000
Toevoeging reserve vrijwillige plaatsingen	73.200	32.366
.....		
Totaal onttrekking bestemmingsreserve	87.200	47.135
.....		
Totaal mutatie bestemmingsreserve	-27.200	-14.769

Analyse van het resultaat

De bezetting over 2013 bedraagt 82,7%. In de begroting was rekening gehouden met een bezetting van 86,5%. De bezetting is dus lager dan begroot. 5.907 gemaakte nachten waren met een justitiële titel.

De subsidie van het ministerie van Veiligheid en Justitie is gemaximeerd. Door de groei van het aantal bedden binnen Exodus worden niet alle gemaakte nachten betaald uit de subsidie. De subsidie is met een intern verdeelmodel verdeeld. Exodus Den Haag heeft hierdoor 20.673 euro aan gemaakte nachten niet vergoed gekregen. In de begroting was hier al rekening mee gehouden.

De resterende vrijwillige plaatsingen moeten worden betaald door gemeentelijke overheden of uit giften. Er zijn 732 van dit soort nachten gerealiseerd.

De overige subsidies zijn lager dan begroot. Dit komt doordat een project Restart al wel gestart is, maar veel kosten nog niet gemaakt zijn in 2013, deze zullen in 2014 worden gemaakt. De giften zijn lager dan begroot.

Het resultaat is lager dan begroot, dit heeft een aantal oorzaken. Er zijn minder nachten gerealiseerd en vergoed, doordat de subsidie gemaximeerd is. Daarnaast is er gekozen om te investeren op de maatschappelijke trend van extramuralisering in de regio door het opzetten en uitbouwen van een ambulante begeleidingsteam. Ook heeft de directeur van Den Haag in 2013 extra uren gewerkt om de samenwerking en aankomende fusie verder vorm te geven, deze kosten zijn eveneens in het resultaat van Exodus Den Haag verwerkt. Met de raden van toezicht van Exodus Den Haag en Exodus Leiden is in 2013 besloten deze kosten niet in detail uit te splitsen, omdat er een besluit genomen is om de samenwerking per 1 januari 2014 te bestendigen met een fusie. Om deze redenen is het van belang om naast deze jaarrekening ook de jaarrekening van Exodus Leiden te lezen.

Ondertekening

1 mei 2014

Stichting Exodus Den Haag te Den Haag

Het bestuur:

Dhr. E.J. Deij (directeur-bestuurder)

De Raad van Toezicht:

Dhr. T.J. van Loon (voorzitter)

Mevr. S.I. Geerling

Dhr. R.F. Prang

Dhr. P.A. de Jong

Dhr. A.C.J. Schrama

Mevr. E.E. van Middelkoop

Dhr. D. Toet

Dhr. J.D.A. Brinkhuis

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Per 1 januari 2014 is Stichting Exodus Den Haag gefuseerd met Stichting Exodus Leiden.

De nieuwe stichting heeft de naam Stichting Exodus Zuid Holland West.

Resultaatbestemming

Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-36.291
Het bestuur stelt voor het resultaat als volgt te bestemmen:	
Toevoeging bestemmingsreserve	60.000
Onttrekking bestemmingsreserve	87.200
Toevoeging bestemmingsfonds	0
Onttrekking bestemmingsfonds	0
Mutatie algemene reserve (saldo)	-9.091
	nadelig

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Exodus Den Haag

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2013 van Stichting Exodus Den Haag te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de exploitatierekening over 2013 met de toelichting, waarin opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten met betrekking tot de subsidie toegekend door de Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn van de gemeente Den Haag in de brief d.d. 12 maart 2012 met kenmerk ABBA/2044060/VGZ-603 en de aanvulling hierop in de brief d.d. 24 april 2013 met kenmerk ABBA/3019362/VGZ-960. Dit houdt in dat deze bedragen zijn besteed overeenkomstig de HKS en UVS OCW. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het door de Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn van de gemeente Den Haag vigerend controleprotocol, de bepalingen in de vigerende Haagse Kaderverordening Subsidieverstrekking (HKS) en het Uitvoeringsvoorschrift Subsidies (UVS OCW) van de gemeente Den Haag. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijking van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde

werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede in het kader van financiële rechtmatigheid van de verantwoorde subsidiegelden door de Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn van de gemeente Den Haag in de brief d.d. 12 maart 2012 met kenmerk ABBA/2044060/VGZ-603 en de aanvulling hierop in de brief d.d. 24 april 2013 met kenmerk ABBA/3019362/VGZ-960 voor de naleving van die relevante regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Exodus Den Haag per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven.

Tevens zijn wij van oordeel dat de in de jaarrekening verantwoorde subsidies toegekend door de Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn van de gemeente Den Haag in de brief d.d. 12 maart 2012 met kenmerk ABBA/2044060/VGZ-603 en de aanvulling hierop in de brief d.d. 24 april 2013 met kenmerk ABBA/3019362/VGZ-960 ad € 100.000 zijn besteed overeenkomstig de HKS en UVS OCW, waarmee de rechtmatigheid van deze subsidie is vastgesteld

Den Haag, 1 mei 2014

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: W.P.C. Meeuwisse RA